Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـاب نـوم : ربيع الاول او ميلاد نبوي

ليکوال :: علامه محمد معين الدين أبوالفضل

خـــپـرونـکـــی: بېنوا انټرنيټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له ليکوال او بېنوا پاڼي سره خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربيع الاول او ميلاد النبي

نحمده ونصلي على رسوله الكريم.

امابعد: فأعوذبالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم.

(ومارسلناک الارحمة للعالمين) وایضاً قال الله تعالي(انک میت وانهم میّتون) وایضاً قال الله تعالی (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم باالمومنین رءوف رحیم)

محترمومسلمانانو! څرنګه چې دربیع الاول مبارکه میا شت رابره سویده اوپه دغه میاشت کښی داسلام پیغمبرامام الانبیاء رحمة للعالمین رسول حضرت محمدصلی الله علیه وسلم زیږیدلئ دئ اوپه همدغه میاشت کښی وفات سوئ دئ په همدغه مناسبت زه غواړم چي ومحترمو مسلمانانوته داسلام دپیغمبر دولادت اوله دنیا څخه دده مبارک درحلت اووفات بیان اوتفصیل په هغه ډول وکړم چي په شرعي لحاظ زیات مستند اومثبت وي اودمسلمانانو دزړونودپاره ډیرجالب اورقت وربخښونکئ وي اوهمدارنګه غواړم داسلام دپیغمبردمیلاد اودو فات دورځي دلمانځني په باب واقعي اوسوچه شرعي معلومات عرض کړم اوپه دي اړه دافراط کونکو اودتفریط کونکو چهره څرګنده کړم.

محترمو ورونو!یوځل بیادرته ذکرکوم چي په دغه لړئ کښي به وتاسي محترموته څلورقسمه مطالب په تفصیل سره بیان کړه سي.

اول داسلام دپیغمبر دولادت واقعه اودده مبارک دتولد په وخت کښي نااشنااونادره خارق العادته پیښي.

دوهم دده مبارک دوفات اوله دنیا څخه دده درحلت واقعه .

دریم دده مبارک دولادت اودوفات دورځي دلمانځني شرعي حکم اوپه دي اړه دافراط اودتفریط په باب شرعي حکم .

اوڅلورم داسلام دپیغمبر دعظمت دشان په باب ځني بیخي نادراومثبت اوصحیح معلوماتونه.

محترم ورونه دي له دي څخه هم باخبره وي چي دغه بیانونه له ډیروعمده اومعتبروکتابوڅخه مأخوذدي لکه (البداية والنهاية ، سيرت ابن هشام ،تاريخ طبري ، محمد رسول الله صلی الله عليه وسلم [تاليف،محمدرضا، روضة الشهداء [للواعظ الكاشفي] ، سخاوي ، مدارج النبوة [للمحدث دهلوي] ، الحاوي [للامام السيوطي] ،وغيره(

له محترمو مسلمانانوڅخه هیله کوم چي دخپل محبوب پیغمبر په باره کښي دغه بیانونه په ډیر غور سره مطالعه کړي اودشوق اوذوق اودمینی اومحبت اودجوش اوخروش په کتنه سره ددغو بیانو دخپل پیغمبر دولادت اودرحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دورځي حق وراداء کړئ دااوله برخه تمهيدي بيان وو مقصودي بيانونه به انشاءالله پرلپسي ستاسي وحضورته تقديم کړه سي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! اوس د رحمة اللعالمین پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په تفصیلاتو پیل کوم.

محترمو وروڼو ! د حج مبارکي ورځي وې او د تشریق د ورځو مابین ؤ ، دجمعې مبارکي شپه وه چي د اسلام د پیغمبر د خلقت ماده دده د مبارک پلار عبدالله له وجود څخه ، دده د مبارکي مور حضرت بي بي آمنې (رضي الله عنها) و مبارک رحم ته ورنقل سوه .

حضرت امام أحمد بن حنبل فرمایلي دي چي د جمعې مبارکه شپه د لیلة القدر تر شپې بهتره ده ؛ ځکه چي کومي ښیګنې ، برکتونه ، کرامتونه او نیکبختی چي په جنس کښي د جمعې د مبارکي شپې پر عالمیانو باندي راتوی سوي او نازل سویدي په هیڅ بله شپه کښي نه راتوی سویدي او نه به د قیامت تر ورځي پوري راتوی سي ، نو که په دغه وجه د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د میلاد شپه د � شب قدر � تر شپې أفضله او بهتره وګڼله سي نو لایقه خبرده .

او ډیرو علماؤ پر دغه خبره باندي تصریح هم کړېده ، په روایاتو کښي راغلي دي چي په دغه شپه کښي له الهي لوري و ملائکوته حکم وکړ سو چي ټول عالم په أنوارو د قدس (یعني د ذات مقدس چي الله [جل جلاله] دئ) منور وګرځوی ، او ټول ملائکه ، اسمانونه او مځکه په سرور ، ابتهاج او خوشحالی کښي راغلل ، او و خازن ته د جنت أمر وسو چي � فردوس أعلی � خلاص کړي او ټول عالم په خوشبویه رائحو سره معطر وګرځوي ، او و ټولو طبقو ته د اسمانو او و ټولو ځایو ته د مځکي زیرئ ورکړ سو چي محمدي نور نن شپه د حضرت بي بي آمنې په رِحم کښي قرار ونیوئ.

همدارنګه روایت سوئ دئ چي په سهار کي ددغي شپې د مځکي د مخ ټول بتان سرچپه پر مځکه باندي ولوېدل او د مځکي پر مخ باندي د ټولو بادشاهانو تختونه سرنګون کړه سوه ، او په دغه شپه کښي هیڅ یو سرائ داسي ندئ پاته سوئ چي روښانه سوئ دي نه وي او هیڅ یو ځائ داسي ندئ پاته سوئ چي منور دي نه وي ګرځېدلئ ، او هیڅ یو چارپائ داسي نه دئ پاته سوئ چي په دغه شپه کښي دي دَی ګویا سوئ او خبري کونکئ نه وي ګرځیدلئ ، او په دغه شپه کښي د مشرق وحشي حیوانانو د مغرب پر وحشي حیوانانو باندي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) زیرئ وکړ او تر دغه شپه له مخه قریش په سختي قحطی او تنګی کښي واقع سوي وو چي درختي ټولي وچي سوي وې او چارپایان یې له ډیري کمزوری او ډنګروالي پر لار باندي نسوائ تللائ ، ددغه شپې په برکت الله تعالی بارانونه شروع کړل او له قریشو څخه قحطي ولاړه او له خوشحالی او پراخی سره مخامخ سول ، په دې وجه به قریشو ودغه کال ته � سنة الفرح و الإبتهاج � وایو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) پوره نهه مياشتي (نه زيات او نه کم) د خپلي مبارکي مور په رحم کښي ؤ ، په دغه موده کښي دده مبارکي مور هيڅ يو داسي تکليف ندئ محسوس کړئ لکه څرنگه چي يې نوري ښځي په عمومي ډول د حمل په وخت کښي محسوسه وي .

لکه چي له حضرت آمنې څخه نقل سوئ دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي زه په دې هيڅ نه يم اگاه سوې چي زه خاونده د حمل يم ، مگر تنها له دې وجې مي پر ځان باندي د حاملې خيال راتلئ چي زنانه مرض مي قطع سوئ ؤ .

له ځيني روايتو څخه داسي فهميږي چي په وخت کښي د حمل ددې مبارکي په پيغمبر د إسلام دې د څه تکليف او ثقل حس وکاوئ ، خو علماؤ دا پر ابتدا د حمل ، حمل کړئ دئ ، چي دا بيايو بل خارق العادته کار دئ ؛ ځکه چي ښځې په ابتدا کښي د حمل کوم تکليف نه محسوسوي بلکي په وروسته کښي احساس د تکليف ورته پيداکيږي .

حضرت ابونعيم له ابن عباس څخه روايت کړئ دئ چي يوه نښانه د حملداره کېدو د حضرت آمنې په رسول د خدائ دا وه چي په قريشو کښي چي څه چارپايان وو ټولو په هغه شپه کښي دا ويل چي : � موږ په خالق د کعبې قسم کوو چي د الله تعالی په رسول باندي دده مبارکه مور حملداره وگرځېدله ، کوم چي د تمامي دنيا امام او د ټولو خلگو د هدايت څراغ دئ .

او په يوه روايت کښي داسي راغلي دي چي د مځکې د مخ ټولو چارپايانو دغه ډول خبر په دغه شپه کښي وکړه .

همدارنگه حضرت آمنې (رضي الله عنها) فرمايلي دي چي په داسي حال کښي چي زه نيمئ ويښه وم او نيمئ بيده وم ، دا ږغ مي واوريدئ چي : � تر ټولو خلگو په بهترين شخص سره ته حملداره سوې يې � او د همدغه غيبي ږغ په وجه زه په دې عالمه سوم چي زه حملداره يم .

همدارنگه دې مبارکي فرمايلي دي چي په دوران کښي د حمل هره مياشت د اسمان او مځکې له طرفه پر ماباندي داسي غيبي ږغ کيدئ چي : � خوشحالي دي وي تا لره چي ددې وخت رارسېدلئ دئ چي ظاهر به سي له تا څخه � أبوالقاسم � (صلی الله عليه وسلم) .

همدارنگه حضرت بي بي آمنې فرمايلي دي چي حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) چي کله ځما په نس کښي ؤ ، نو په خوب کښي مي وليدل چي يو نور له ما څخه جلا سو داسي نور چي ټول عالم په هغه نور سره منور وگرځيدئ ، او دارنگه مي بنگلې د � بصرى � کوم چي د شام په طرف کښي يو ښار دئ وليدلې ، او ددغه واقعې په مثل د إسلام د پيغمبر د ولادت په وخت کښي هم پېښه سوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت بي بي آمني څخه ماسوی د اسلام له پیغمبر څخه بل کوم ولد ندئ پیداسوئ ، او دارنګه دده مبارک د پلار عبدالله هم بل هیڅ څوی ندئ ځیږیدلئ .

په دې موضوع کښي روایتونه مختلف دي چي د إسلام د پیغمبر د تولد په وخت کښي دده پلار ژوندئ ؤ او که وفات سوئ ؤ ؟

ځینو علماؤ ذکر کړیدي چي دده مبارک پلار دده تر تولد له مخه وفات سوئ دئ او دغه قول ډیر مشهور هم دئ او ځینو عمده علماؤ ددې تصحیح هم کړېده.

او ځینو علماؤ ویلي دي چي دَی مبارک د اتو یا د اوو یا د دوو میاشتو ؤ ، او دغه راز نور قولونه هم راغلي دي.

دده مبارک دپلار حضرت عبدالله صاحب د وفات واقعه په مختصر ډول داسي وه چي : عبدالله صاحب د قریشو له یوې ډلي سره په تجارت ولاړئ ، کله چي و مدینې منوري ته دوی ورسېدل نو عبدالله هلته مریض سو ، د مرض په وجه له خپلو ملګرو څخه د خپلو ماماګانو په کور کښي پاته سو کوم چي د بني نجار له قبیلې څخه ول ، کله چي دده ملګري و مکې شریفي ته راورسېدل نو عبدالمطلب له دوی څخه د خپل څوی عبدالله پوښتنه وکړه ؟ دوی ورته وویل چي هغه د ناجوړی په وجه په مدینه منوره کښي د خپلو ماماګانو په کور کښي پاته سو ، بیا عبدالمطلب خپل مشر څوی � حارث � دده د معلومات دپاره و مدینې ته ولیږئ ، حارث چي و مدینې ته ورسیدئ نو په دغه وخت کښي عبدالله صاحب وفات سوئ او دفن سوئ ؤ په داسي ځائ کښي چي � دار نابغه � ورته ویل کیده .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چي دده مبارک دفن په � أبوا � کي سوئ دئ .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روایت دئ چي کله عبدالله صاحب وفات وکړ نو ملائکه و و الله تعالی ته عرض وکړ چي اې څموږ باداره ! محمد چي پیغمبر او حبیب ستا دئ یتیم وګرځیدئ ، نو الله (جل جلاله) و فرشتو ته په جواب کښي وفرمایل چي د محمد زه حافظ ، مددګار او کفیل یم ، تاسي پر محمد باندي صلوة او سلام وایاست او و ده ته دعاګاني کوی .

دا د إسلام د پیغمبر حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) تر ولادت له مخه د � مشت نمونهء خروار � په ډول ځیني له عظمت او له جلال څخه ډک حالات وو چي ما درته ذکر کړل ، نو تاسي فکر وکړی چي کله دَی مبارک ځیږېدئ او دنیا دده په وجود سره مشرفه کیدله نو لا به څه قسم عجائبات منځته راغلي وي چي د هغوی تفصیل به هم (إن شآءالله) سره له بیانه د واقعې د تولد دده مبارک په راتلونکي برخه کښي درته راسي .

)مدارج النبوت للمحدث الدهلوي وغیره . (

ومن الله التوفیق.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! په دې او راتلونکې برخه کښې وتاسي محترمو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړې او دارنګه دده مبارک د زوکړي د تاريخ په شا وخوا کښې د ځينو مهمو خارق العادته پيښو بيان درته کوم کومي چي په شريعت کښي � ارهاصات � ورته ويل کيږي :

اول : د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د تولد او زوکړي نيټه او تاريخ :

شيخ عبدالحق محدث دهلوي په � مدارج النبوت ج ۲ ص ۱۴ � کښي ذکر کړيدي چي جمهور د أهل سِيَر اود تواريخ پر دې خبره باندي دي چي تولد او زوکړه د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) په � عام الفيل � کښي وروسته له دې څخه چي د فيل د واقعې څلوېښت ورځي يا پنځه پنځوس ورځي تيري سوي وې سوېده ، او دغه قول أصح د أقوالو دئ .

او دارنګه داخبره مشهوره ده چي تولدده مبارک د � ربيع الأول � په مياشت کښي سوئ دئ.

او ځينو علماؤ پر دغه خبره باندي ادعا د اتفاق کړېده .

دارنګه د ده مبارک تولد په دولسمه د ربيع الأول کښي سوئ دئ ، او په دې باره کښي نور قولونه هم راغلي دي خو دغه قول أشهر او أکثر دئ ، او د مکې د خلګو عمل هم پر دغه خبره باندي جاري ؤ ؛ ځکه چي دوی به د ربيع الأول په دوولسمه د إسلام د پيغمبر د ولادت د ځائ زيارت کاوه ، او دده مبارک د زوکړي په مناسبت چي به کوم د خير کارونه دوی کول نو هغه به هم د ربيع الأول په دوولسمه شپه کښي وو .

او دارنګه ورځ د دوشنبې وه ، لکه څرنګه چي و ده مبارک ته له الهي لوري څخه ابتدا د وحي او هجرت دده مبارک له مکې مکرمي څخه ، او رسېدل دده و مدينې منورې ته او فتح د مکې شريفي او وفات دده مبارک د دوشنبې په ورځ سويدي .

د دوشنبې د ورځي چي د ربيع الأول دوولسمه ورځ وه ، د صبح صادق په وخت کښي دده مبارک زوکړه وسوه .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي دده مبارک تولد د دوشنبې په شپه کښي سوئ دئ ، دغه علمآء پ دې سره دليل نيسي چي په رواياتو کښي راغلي دي چي دده مبارک د زوکړي په وخت کښي ستوري و مځکي ته رانژدې کړه سوه او دارنګه شهب او کواکب پرلپسې د اسمان له طرفه رالوېدل ، خو د دوی له دغه استدلال څخه په دې ډول جواب ورکړ سوئ دئ چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د نبوت زمانه خو د خارق العادته شيانو د ښکاره کيدو زمانه وه نو دا ممکن دئ چي رانژدې کيدل د ستورو دي و مځکي ته او دارنګه سقوط د ستورو دي په خارق العادته توګه د ورځي واقع سوئ وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سه ! چي د علمِ نجوم ځینو ماهرانو ذکر کړیدي چي په کوم ساعت کښي چي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تولد سوئ دئ هغه (یعني د دنیا د ټول عمر په ساعاتو کښي) تر ټولو اسعد او ډیر نیکبخته ساعت ؤ ، لکه چي په � روضة الأحباب � کښي هم ددې ذکر راغلئ دئ ، خو محدث دهلوي فرمایلي دي چي حقه خبر داده چي د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) متشرف په زمانه سره نَدئ بلکي زمانه په ده سره متشرفه ده ، همدا سبب دئ چي ولادت دده مبارک په هغو میاشتو کي نَدئ واقع سوئ چي په کرامت او برکت سره مشهوري دي لکه محرم ، رجب او رمضان .

له حضرت ابن عباس څخه روایت دئ چي : � ولدَ رسول الله (صلی الله علیه وسلم) یوم الإنین و أستنبئ یوم الإثنین و خرج مهاجرا من مکة الی المدینة یوم الإثنین و قدم المدینة یوم الإثنین و توُفيَ یوم الإثنین و رفِعَ الحجرالأسود یوم الإثنین � تفرد به أحمد ، وفي روایة بزیادة : � نزلت سورة المآئدة یوم الإثنین � (کذافي البدایة والنهایة) .

د � محاضرات تاریخ الأمم الإسلامیة للخضري � کښي د ج۱ص۶۲ کښي ، دارنګه د � رحمة اللعالمین � د ج۱ ص۳۸ـ۳۹ کښي

د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مَولد په باب داسي راغلي دي : � ولد سید المرسلین (صلی الله علیه وسلم) بشعب بني هاشم بمکة في صبیحة یوم الإثنین التاسع من شهر ربیع الأول ، لأول عام من حادثة الفیل ، ولأربعین سنة خلت من ملک کسری أنوشیروان ، ویوافق ذالک العشرین او الثاني و عشرین من ابریل سنة ۵۷۱م حسبما حققه العالم الکبیر محمد سلیمان المنصور فور و المحقق الفلکي محمود باشا . �

او شیخ محمد رضا د خپل کتاب � محمد رسول الله � چي د ډیرو عمده کتابو د سِیرَ او دتاریخ له پخوړ څخه جوړ دئ په ص۱۲ کښي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مَولِد په ارتباط داسي ذکر راغلئ دئ : � ولد النبي (صلی الله علیه وسلم) في فجر یوم الإثنین لاثنتی عشرة لیلة مضت من شهر ربیع الأول (و هل مکة یزورون موضع مولده في هذا الوقت) في عام الفیل ، و لأربعین سنة خلت من حکم کسری أنوشیروان خسرو بن قباذ بن فیروز ۲۰ أغسطس سنة ۵۷۰م بمکة في الدار التي صارت تدعي لمحمد بن یوسف الثقفي أخی الحجاج ، و کانت قبل ذلک لعقیل بن أبي طالب و نزل علی ید الشفا أم عبدالرحمن بن عوف فهي قابلته . �

د � ألأنوار المحمدیة من المواهب اللدنیة � په ص۶۷ کښي راغلي دي چي علماؤ اختلاف کړئ دئ په شان کښي د کال د ولادت د نبي (صلی الله علیه وسلم) خو أکثر علماء پر دغه خبر باندي دي چي د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په عام الفیل کښي زیږېدلئ دئ ، په داسي حال کښي چي د فیل له واقعې څخه ۵۰پنځوس ورځي تیري سوي وې او میاشت د ربیع الأول وه ، ورځ د دوشنبې وه ، وخت د صبح صادق ؤ او د ربیع الأول دوولسمه وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترمو مسلمانانو ! په راتلونکي برخه کښي به و تاسي ته د هغو عجآئباتو او خارق العادته پیښو بیان وسي کومي چي دده مبارک د تولد د وخت پر شاوخوا پیښي سویدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دتولد په وخت کښې او یا دده مبارک له تولد څخه وروسته تر هغه وخته پورې چې دَی و مبارکې مرضعې ، حلیمې سعدیې ته ورسپارل کیدئ او یا وروسته بیا د حلیمې سعدیې له طرفه بیرته وخپل مبارک نیکه عبدالمطلب ته سپارل کیدئ ، هغه مستند او په صحت رسیدلي عجائب ، ارهاصات او خارق العادته واقعې نمبرواره درته ذکرکوم کومې چې ځموږ او ستاسي د ګران رسول حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) د بې مثاله او بې نظیره عظمت او رفعت څرګندویې دي :

)١ : (أخرج أبونعیم عن بریده و إبن عباس قالا : رأت آمنة في منامها فقیل لها : إنک قد حملت بخیر البریة و سیدالعالمین ، فإذا ولدتیه فسمیه أحمدًا و محمدًا و علقي علیه هذه ، فانتبهت و عند رأسها صحیفة من ذهب مکتوب علیها : أعیذه بالواحد ، من شر کل حاسد ، و کل خلق رائد ، من قائم وقاعد ، عن السبیل عائد ، علی الفساد جاهد ، من نافث او عاقد ، و کل خلق مارد ، یأخذ بامراصد ، في طرق الموارد ، أنها هم عنه بالله الأعلی ، و احوطه منهم بالیدالعلیا ، والکف الذي لایری ، یدالله فوق أیدیهم ، و حجاب الله دون عادیهم ، لا یطردوه ولایضروه في مقعد ولامنام ، و لا مسیر و لا مقام ، أول اللیالي و آخرالأیام .

)کذا في الخصائص الکبری للسیوطي . (

ترجمه : حضرت بي بي آمنې یو خوب ولیدئ او ورته وویل سول په دې خوب کې چې : بېشکه ته حملداره سوې یې په بهتر د انسانانو او په سردار د عالمیانو ، نو کله چې و ځیږوې ته دَی نو مسمی یې که په أحمد او په محمد سره او راوځړوه پر ده باندې (یعني دده پر غاړه باندې) دا کلمې چې : � أعیذه بالواحد الخ ، نو کله چې دا ویښه سوه و سر ددې ته د سرو زرو یوه صحیفه پرته وه او دا مذکورې کلمې پکښې لیکلي سوي وې (چې له أعیذه بالواحد څخه شروع بیا تر پایه پورې) .

)٢ : (و أخرج البیهقي والطبراني و أبونعیم ، و إبن عساکر عن عثمان بن أبي العاص قال :

حدثتني أمي أنها شهدت ولادة آمنة أم رسول الله(صلی الله علیه وسلم) لیلة ولدته قالت : فما شئ أنظر الیه في البیت إلانور و إني لأنظر إلی النجوم تدنو حتی أني لأقول لیقعن علي ، فلما وضعت خرج منها نور أضآء له البیت و الدار حتی جعلت لا أری إلا نورًا.

ترجمه : بیهقي ، طبراني ، أبونعیم او ابن عساکر له عثمان څخه چې د أبي العاص ځوی دئ روایت کړئ دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې : ماته ځما مور دا قصه وکړه چې کله چې د رسول الله(صلی الله علیه وسلم) له مور مبارکې حضرت آمنې څخه د الله پاک رسول پیدا کیدئ نو زه و ولادت ددې مبارکې ته حاضره سوم ، نو په دغه کور کښې هیڅ داسي شئ نه ؤ چې ما به ورته وکتل مګر خالص نورګرځیدلئ ؤ او د أسمان و ستورو ته مې کتل چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وارپه وار دونه رانژدې کيدل چي ما به له ځانه سره دا ويل چي دغه ستوري به پر ما باندي راولويږي (د مذکور روايت دپاته کلمو توضيح به په بل نمبر کښي درته راسي) .

)٣ : (له عمر بن قتيبه څخه روايت دئ چي څما پلار قتيبه وويل چي هغه وخت چي د حضرت آمنې (رضي الله عنها) د ولادت وخت سو نو الله پاک و فرشتو ته وفرمايل چي د اسمان ټولي دروازې خلاصي کړی او دارنګه د ټولو جنتو دروازې هم ټولي خلاصي کړی ، او دارنګه يې و پرشتو ته حکم وکړ چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځاۍ ته ټول حاضر سی ، بيا پرشتې راکښته سوې په داسي حال کښي چي يو پر بل يې د إسلا د پيغمبر د زوکړي زيرئ کاوئ او د ټولي دنيا غرونه اوږده ، دراز او جګ سول او د ټولو دريابو اوبه د أسمان وطرفته پورته سوې ، او د ټولو دريابو اوسيدونکيو خوشحالۍ شروع کړې ، او يوه ملائکه داسي نه وه چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځاۍ ته دي نه وه حاضره سوې ، او شيطان ملعون د � بحرخضرا � يعني د زرغونه درياب و منځته سرچپه خپل ځان وروغورځاوه ، او نور ټول شيطانان په دغه وخت کښي په طوقو او ځنځيرو وتړل سول او د لمر نور او روښنايي ته د خپل أصلي حالت په نسبت زيات عظمت او لويي وروبخښله سوه ، او د حضرت بي بي آمنې پر سر باندي په هوا کښي اويا زره حوري د جنت ودرولي سوې چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړي انتظار يې کاوه ، او په دغه کال کښي الله (جل جلاله) خپله الهي فيصله په دې ډول صادره کړه چي د دنيا ټولي ښځي به دغه کال له وجي د کرامته د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) نارينه اولادونه زيږوي ، او دغه کال به داسي درخته (يعني ميوه داره درخته) نه پاته کيږي چي ميوه دي ونه کړي ، او دغه کال چي په خلګو کښي کومه ويره او ترس موجود وي هغه به له منځه ځي ، او أمن او أمان به جوړيږي .

بيا چي کله د إسلام پيغمبر و زيږېدئ نو ټوله دنيا له نوره څخه ډکه سوه او ټولو ملائکه ؤ خوشحالۍ شروع کړې او په هر اسمان کي يو عمود د زبرجدو او يو عمود د ياقوتو پيدا کړ سو چي ټول اسمانونه په روښانه کړه سول ، او کله چي د إسلام پيغمبر د معراج په شپه و اسمانو ته پورته سو نو دغه عمودونه او ستني ده مبارک په خپله وليدلې او وده مبارک ته په شپه د معراج وويل سول چي ستا د ولادت په خوشحالي کښي دغه عمودونه په اسمانو کښي خداۍ پاک پيدا کړل .

او همدارنګه دده مبارک د زوکړي پر مهال د نهر کوثر پر غاړه باندي (کوم چي په جنت کښي دده مبارک په نامه باندي و نهر دئ) اويازره درختي د أظفر مشکو کوم چي أفضل ترين مشک دي پيدا کړې چي د دغو درختو ميوې به د قيامت په ورځ جنتيان د خوشبويي په ډول کاروي .

او د دنيا ټول بتان سرچپه ولوېدل ، او د لات او عزی دوه بتان له خپل ځاۍ څخه ووتل او دا ډول يې ويل : اوس تباهي او خرابي و قريشو ته راغله چي محمد � أمين � پيدا سو ، قريش نه پوهيږي چي څه ورپېښه سوه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنگه د بيت الله شريفي له نس څخه ډيري ورځي دغه الفاظ خلگو اوريدل : الآن يُرَد علي نوري ، الآن يجيئني زواري ، الآن أطَهر من أنجاس الجاهلية ، ايتها العزى هلكتِ .

او همدارنگه درې ورځي پرلپسې کعبه شريفه په زلزله او حرکت کښي وه .

)أخرجه أبو نعيم ، كذافي الخصائص الكبرى لسيوطي . (

پوه سه ! چي ددغه حديث په باب امام سيوطي د نکارت شديده ذکر کړئ دئ ، خو دا د سند و ځينو راويانو ته د کتلو په وجه دئ او پاته سو ذکر سوئ مضمون ، نو د هغه په تحقق او په ثبوت کښي شک کول ډير نالائق کار دئ ؛ ځکه هغه شخصيت چي قطعي دلائل پر دې خبره باندي قائم دي چي دنيا ټوله دده په خاطر پيدا سوې ده ، نو د هغه د تولد پر مهال دغه ذکر سوئ مضمون ډير کم لا ښکاره کيږي تر دې غټې غټې واقعات په قوي دلائلو ثابت دده مبارک د زوکړي په مناسبت واقع سويدي .

)۴ : (خطيب بغدادي روايت کړئ دئ چي حضرت آمنې فرمايلي دي چي کله له ما څخه محمد (صلى الله عليه وسلم) پيدا سو نو ما يوه ډيره لويه نوراني وريځ وليده چي په دغه وريځ کي ما د اسانو � سهيل � (يعني سِيسنئ) او د وزرو (يعني د وزرو د پرشتو) اواز او د نارينه ؤ کلام واوريدئ ، په دغه وريځ کښي محمد (صلى الله عليه وسلم) پټ کړ سو ، او له ما څخه غائب کړ سو ، وروسته مي له يو چا څخه واوريدل (يعني له يوه غيبي ږغ کونکي څخه) چي داسي يې ويل : � طوفوا بمحمدٍ في جميع الأرض و اعرضوه على كل روحاني من الجن و الملائكه والطيور والوحوش ، واعطوه خُلق آدم ومعرفة شيث و شجاعة نوح و خلة إبراهيم ، ولسان اسماعيل و رضآء اسحق و فصاحة صالح و حكمة لوطٍ و بشرى يعقوب و شدة موسى و صبرَ أيوب و طاعة يونس و جهادَ يوشع و صوت داود و حب دانيال ، و وقارَ الياس و عصة يحيى و زهدَ عيسى ، و أغمسو ه في أخلاقِ النبيين.

يعني : طواف وکړی په محمد ، وگرځوی دَی په ټوله مځکه کښي او عرض کړی وړاندي کړی دَی پر ټولو هغو موجوداتو باندي چي خاوندان د روح وي له پيرانانو څخه او له انسانانو او ملائکه ؤ څخه او له مرغانو او وحشي حيوانانو څخه ، او ورکړی وده ته خِلقت د آدم او معرفت د شيث او شجاعت د نوح او خليل والئ د إبراهيم او ژبه د إسماعيل ، او رضا او خوشحالي د إسحق او فصاحت د حضرت صالح او حکمت د حضرت لوط ، او د خوشحالی زيرئ د يعقوب او قوت او سختي د موسى او صبر د أيوب او طاعت او فرمانبرداري د يونس او جهاد د يوشع او صوت (يعني ښه اواز) د داؤد او محبت د دانيال او وقار او سنگيني د الياس او عصمت د يحيى او زهد د عيسى ، او غوټه کړی دَی په أخلاقو د نبيانو کښي.

لکه چي يو شاعر فرمايلي دي :

حسن يوسف دمِ عيسى يدِ بيضا داري آنچه خوبان همه دارندُ تو تنها داري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا حضرت بي بي آمنې فرمايلي دي چي وروسته له دې څخه چي دغه حالت له ده مبارک څخه ليري سو نو ناڅاپه غيبي درې نفره پيدا سول د یوه په لاس کښي د سپينو زرو ګړوه وه او د بل په لاس کښي د زمردو یو تال ؤ او د دريم پلاس کښي سپين وريښم (يعني د سپينو وريښمو يوه ټوټه وه) بيا يې دغه ټوټه و غوړوله ، بيا يې يو داسي مُهر ورڅخه راوايستئ چي د کتونکو سترګي يې (يعني د بې انتها خوندور والي په وجه) په حيرت کښي اچولې ، بيا يې دَی مبارک اوه واره د ذکرسوي ګړوې په وجه پريمنځئ ، بيا يې په ذکرسوي مُهر سره دده مبارک د دوو اوږو په منځ کښي مُهر ولګاوه ، بيا يې په ذکر سوي وريښمين ټوکر کښي دَی مبارک وپيچئ ، بيا يې يو ساعت په خپلو وزرو کښي ونيوئ وروسته يې و ماته بيرته راکړ .

)كذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنيه . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و أصحابه وبارک وسلم .

قدرمنومسلمانانو ! د إسلام د پیغمبر (صلى الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړې په حرمت او په برکت ، یا په بل عبارت دده د تولد په استقبال کښې چې الله (جل جلاله) و عالم انسانیت ته ، بلکې و عالمِ مُلک او عالم ملکوت ته ، و عالم خلق او عالم أمَر ته ، و عالم علوي او عالم سفلي ته کوم عجآئبات او مختلف النوع د عادت خلاف ، نادر او په حیرانتیا کښې اچونکي أمور او واقعات ښکاره کړیدي ، د ټولو ذکر کول ځما عاجز ، بلکې د هر انسان له طاقت څخه وتلئ کار دئ ، خو بیا هم د یو کافي تعداد ذکر ما په تیرو برخو کې درته وکړ او د ځینو نورو ذکر په دې برخه کښې درته کوم .

) ١: (د اسلام د پیغمبر د مبارک نیکه عبدالمطلب څخه روایت دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې زه په شپه د ولادت د حضرت محمد (صلى الله علیه وسلم) په نزد د کعبې شریفي وم ، کله چې شپه و نیمایي ته ورسېدله ومي لیدل چې کعبه شریفه د � مقام إبراهیم � پر طرف راماآئله سوه او پر سجده باندې پرېوتله او په دغه ډول د تکبیر اواز ورڅخه راغئ چې : � الله أکبر ، الله أکبر ، رب محمد المصطفى الآن قد طهرني ربي من أنجاس الأصنام و أرجاس المشرکین . �

یعني الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، چې رب د محمد مصطفى دئ (یعني رب د هغه محمد دئ چې الله تعالى له مابین څخه د ټولو کائناتو غوره کړئ دئ) په تحقیق سره پاکه کړم زه رب ځما له مرداریو څخه د بتانو او له نجاستو څخه د مشرکانو (یعني اوس چې د إسلام پیغمبر حضرت محمد پیدا سو نو ددې وخت رانژدې دئ چې دغه درې سوه او شپېته بتان به چې کفارو پر ما باندې شاوخوا راګرځولي دي او دارنګه دغه مشرکان به چې قسم قسم د شرک عملونه دلته کوي نیست او نابود وګرځي) .

)٢ : (د إسلام د پیغمبر د ولادت سره سم د کسرى قصر او بنګله په لړزه کښې راغله او ١۴ کنګرې ورڅخه راولوېدلې .

)٣ : (دده مبارک له ولادت سره سم د � ساوه � بحیره وچه سوله او اوبه یې په مځکه ننوتلې .

)۴ : (هغه شېله او کنده چې په هغه وخت کښې په � وادي سماوه � سره مشهوره وه ، چې په طول کښې د زروکالو یې اوبه قطعه سوي وې له اوبو څخه ډکه راوبهېدله .

)۵ : (د پارسیانو ، اتش پرستانو د عبادت خانې اور چې زر کاله متصل بل سوئ راچلیدلئ ؤ په دغه شپه کښې مړ سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)٦ : (دده مبارک له زوکړي سره سم يو داسي نور او روښنايي پيدا سوه چي ددغه نور په سبب و حضرت بي بي آمنې ته د شام بنګلې ښکاره کړې سوې .

)٧ : (دده مبارک د زوکړي په وخت کښي حضرت بي بي آسيه (رضي الله عنها) او حضرت مريمه (رضي الله عنها) او د جنت حوري و حضرت بي بي آمنې ته حاضري سوې او خبري يې ورسره وکړې .

)٨ : (امام سهيلي له تفسير څخه د � بقي بن مخلد الحافظ � څخه حکايت کړئ دئ چي ابليس ملعون څلور ځله سختي چغي او بغاري کړيدي : ١: � په هغه وخت کښي چي دَی ملعون کړ سو � ٢ : � په هغه وخت کښي چي له اسمانو څخه و مځکي ته راکښته کړ سو � ٣ : � په هغه وخت کښي چي د إسلام پيغمبر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) و زيږيدئ � ۴ : � په هغه وخت کښي چي له الهي لوري څخه د فاتحې سورت پر حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) باندي نازل کړ سو . �

)٩ : (کله چي د إسلام پيغمبر پيدا کړسو نو د طفوليت او شيرخورۍ په ابتدايي شپېو کښي بې و سپوږمۍ ته په ګوته اشاره کوله ، وهر طرفته چي بې اشاره وکړه نو سپوږمۍ به وهغه طرف ته ميلان وکړ ، او ده مبارک به له سپوږمۍ سره خبري کولې او سپوږمۍ به له ده سره کولې .

)١٠ : (کله چي دَی مبارک پيدا سو نو خبري بې کولې او ملائکو او پرشتو به دده مبارک ځانګو ورځنګوله .

له حضرت حليمې سعديې (رضي الله عنها) څخه روايت دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي اول ځل چي ما د إسلام و پيغمبر ته تئ ورکړ نو ده خبري وکړي نو يې داسي وويل : � الله أكبر كبيراً والحمدلله كثيراً وسبحان الله بكرة و أصيلا .

)مدارج النبوت ، الداية والنهاية ، المواهب اللدنية . (

والسلام.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالى! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و صحبه وسلم تسليما .

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پيغمبر د تولد په اړه او دده مبارک د زوکړې په مناسبت ځيني نور بيانونه درته عرضوم .

اول بيان په دې ارتباط دئ چي ايا د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) تولد په داسي حال کښې وسو چي خدايي مسرور او مختون ۋ ، يعني خدايي يې � نو� له مور څخه پرې سوئ او خدايي سنت کړ سوئ ۋ او که څنگه ؟

په دې موضوع کښې علماؤ او أهلِ سيرَ درې قوله ذکر کړيدي :

اول قول د حضرت ابن عمر او د حضرت عباس (رضي الله تعالى عنهما) دئ چي دوی فرمايلي دي : � ولد رسول الله (صلى الله عليه وسلم) مسرورا مختونا . �

يعني زېږېدلئ دئ د خدائ رسول په داسي حال کښې چي خدايي يې � نو � پرې کړ سوئ ۋ او خدايي سنت کړ سوئ ۋ .

دوهم قول د حضرت أبي بکره (رضي الله عنه) دئ چي ده فرمايلي دي : � إن جبريلَ ختن النبي (صلى الله عليه وسلم) حين طهر قلبه � يعني بېشکه جبريل (عليه السلام) هغه وخت د إسلام د پيغمبر سنتي وکړه چي دده مبارک زړه يې ورپاکوئ.

دريم قول دادئ چي د إسلام د پيغمبر مبارک نيکه دده مبارک سنتي وکړه او دده د سنتې په مناسبت يې يوه غټه مهماني هم وکړه چي د قريشو خلگ يې په دغه مهمانۍ کښې سره راجمع کړل .

)البداية والنهاية وغيره . (

دوهم بيان په دې اړه دئ چي د محمد نوم پر ده مبارک (صلى الله عليه وسلم) باندې چا کيښودئ ؟

په دې باره کښې هم د سِيرَ د معتبرو کتابو له مطالعې څخه مختلف قولونه څرگنديږي :

يو قول دادئ چي کله چي دَی د خپلي مبارکي مور په نس کښې ۋ نو ودې مبارکي ته په خوب کښې ووېل سول چي کله چي دې دغه کوچنئ پيدا سي نو د أحمد او د محمد نومونه پر ده مبارک باندې کښېږده ، لکه چي په تيرو برخو کښې ددغه خوب مفصل ذکر تير سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم قول دادئ چي دده نيکه چي کله دده له ولادت سره سم قسم قسم خارق العادته واقعات وليدل نو په دې سبب يې پر ده باندي د محمد نوم کېښودئ ؛ ځکه چي و ده ته دا څرګنده سوه چي دَی به محمود او ستايل سوئ د ټول مخلوق وګرځي .

دريم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب په دې وجه د محمد نوم پر کېښودئ چي ده يو وخت خوب وليدئ چي د سپينو زرو يو ځنځير دده له ملا څخه راخارج سي او ددغه ځنځير يو طرف په اسمان کښي وي بل طرف يې په مشرق کښي وي او بل طرف يې په مغرب کښي وي ، بيا دغه ځنځير ددرختي په شکل وګرځي چي پر هره پاڼه باندي ددې درختي نور او روښنايي وي او د مشرق او د مغرب خلګ په دغه درخته پسي لاسونه نيسي ، بيا ده مبارک ددغه خوب بيان و يو داسي چا ته وکړ چي د خوبو په معنی پوهيدئ ، نو هغه ددغه خوب معنی په دې ډول ورکړه چي ستا له ملا څخه به داسي څوک پيدا سي چي أهل مشرق او أهل مغرب بې تابعداري کوي او أهل د اسمان او أهل د مځکي بې ستاينه کوي .

څلرم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب دغه نوم د الهي الهام په وجه پر ده باندي کېښودئ .

محترمو مسلمانانو ! په دغه نامه سره د إسلام له پيغمبر څخه پرته دده مبارک د تولد د وخت تر رانژدې کېدو پوري هيڅوک نه ؤ مسمی کړ سوئ ، البته کله چي دده مبارک د تولد زمانه رانژدې سوه نو ځينو مشرکانو په خپلو ځامنو باندي په دې وجه د محمد نوم کېښودئ جي دوی له يهودو څخه دا خبره په وار وار اوريدله چي د اخيري نبي د تولد زمانه هم دغه زمانه ده او پيدا کيږي به هم په قريشو کښي او نوم بې محمد وي .

دغه مبارک نوم ډير خصوصيتونه لري :

اول خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم په شکل او صورت د انسان دئ ، چي اول ميم يې د انسان د سر په ډول دئ او حاء يې د انسان د دوو لاسو په ډول ده او دوهم ميم يې د انسان د � نو � په محاذات کښي دئ او دال يې د انسان د پښو په برابري کښي دئ ، که په قديم کوفي خطه سره دغه مبارک نوم وليکل سي نو ددې خبري ښه وضاحت وسړي ته کيږي .

دوهم خصوصيت يې دادئ چي (العياذ بالله) د قيامت په ورځ چي کوم څوک و دوږخ ته ورځي نو د هغه انساني صورت مسخ ګرځي له وجي د احترامه د صورت د لفظ د محمد .

دريم خصوصيت يې دادئ چي دغه مبارک نوم د الله (جل جلاله) د محمود له نامه څخه جوړ سوئ دئ ، لکه چي حضرت حصان (رضي الله عنه) د خپلو عربي اشعارو په يوه برخه کښي و دغه مطلب ته اشاره کړېده ، اشعار دادي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أغر عــليه لـــــلنبوةِ خـــــــاتَمٌ من اللهِ مِن نورٍ يَلـــوحُ و يَشهَدُ

وضمَّ الإلهُ اسما النبي الى اسمه اذا قال في الخمس المؤذن أشهَدُ

وشـــــق لهُ من إسمه لِيُـــجِلَّــه فذوالعرش محمودٌ و هذا مـــــحمدٌ

ځلرم خصوصيت يې چي پر ډيرو خصوصيتو باندي مشتمل دئ دادئ چي ابن عساكر له كعب الأحبار څخه روايت كړئ دئ چي حضرت آدم (عليه السلام) و خپل ځوی شيث (عليه السلام) ته وفرمايل چي : � اې ځویہ كيه ته به له ما وروسته ځما خليفه او جاينشين يې ، نو دغه خليفه توب په تقوى او په پرهيزګاري سره سنبال كړه او هر وخت چي الله (جل جلاله) ذكر كوې نو د محمد نوم هم ورسره ذكر كوه ؛ ځكه چي ښشكه نوم د محمد پر ساق باندي د عرش ما ليكلئ وليدئ او پر ټولو اسمانو زه وګرځيدم نو داسي ځائ مي په اسمانو كښي ونه ليدئ چي د محمد نوم دي هلته نه وي ليكل سوئ ، دارنګه دغه نوم د محمد

ما د جنت د حورو پر ځيګرو باندي ليكلئ وليدئ ، دارنګه مي د طوبی د درختي پر پاڼو باندي نوم د محمد ليكل سوئ وليدئ ، دارنګه مي د سدرة المنتهی ددرختي پر پاڼو باندي دغه مبارک نوم ليكلئ وليدئ او دارنګه مي د هري پرشتې پر تندي باندي دغه نوم ليكل سوئ وليدئ ، نو اې شيثه ! دغه مبارک نوم ډير يادوه ؛ ځكه چي ملايكي او پرشتې يې په خپلو ټولو وختو كښي يادوي . �

پنځم : په شفا كښي راغلي دي چي پر يوه ډيره پخوانۍ او قديمي ډبره باندي دا جمله ليكله سوې وه : � محمد تقي مصلح أمينٌ . �

شپږم : پر يوه ډبره باندي په عبراني خط سره د موسى (عليه السلام) په كتابت سره دا توري ليكلي وو :� بسمک اللهم ! جآءالحق من ربکَ بلسانٍ عربي مبين ، لاإله إلاالله محمد رسول الله ، كتبه موسى بن عمران . �

)كذا ذكره ابن ظفرفي البِـشـَر عن معمر الزهري . (

اوم : علامه ابن مرزوق له عبدالله بن صُحان څخه روايت كړئ دئ چي د هند د بحر په يوه جزيره كښي موږ يو ډير پاكيزه او ډير خوشبويه تک سور ګل وليدئ چي په سپين خطه سره پر ده باندي ليكل سوي ؤ (يعني په فطري او خدايي ليكنه سره) :� لا إله الاالــــــه مـــــحمد رسول الله � او دارنګه مو يو سپين ګل وليدئ چي په ژړ رنګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري ډول) : � برآءة من الرحمن الرحيم الی جنات النعيم لآإله إلاالله محمد رسول الله . �

اتم : په شفا کښي ذکر سويدي چي د خراسان په ځينو ښارو کي يو کوچنئ و زيږيدئ چي پر يوه بغل باندي يې � لا إله إلاالله � ليکل سوئ ؤ او پر بل بغل باندي يې � محمد رسول الله � ليکل سوئ ؤ .

نهم : رافعي په � روض الرياحين � کښي ذکر کړيدي چي د هند په بعضي ښارو کښي يوه ميوه داره درخته ده چي پوستکئ لري ، کله چي دغه پوستکئ مات کړ سي نو يوه پېچله سوې شنه پاڼه پکښي پرته وي چي په واضح کتابت سره باندي ليکلي وي:

لآ إله إلا الـــــــــلـــــــه محـــــمــــد رسول الله

او خلګ په دغه درخته باندي تبرک حاصلوي.

لسم : أبو يعقوب صياد فرمايلي دي چي د � أبلّي � په نهر کښي کښي مې د ماهيانو ښکار کاوئ ، نو مې داسي يو ماهئ ونيوئ چي پر راسته طرف يې � لااله إلاالله � ليکلئ ؤ او پر چپه طرف يې � محمد رسول الله � ليکلئ ؤ ، نو کله چي دغه ليکنه ما وليدله نو دغه ماهئ مي بيرته و اوبو ته پريښودئ .

يولسم : په سنة ۸۰۹ کښي د انار يوه دانه پيدا سوه چي په تور رنګ د محمد نوم باندي ليکلئ ؤ .

دوولسم : ابن طغربِک په � نطق المفهوم � کښي له ځينو علماؤ څخه روايت کړئ دئ چي په يوه جزېره کښي يوه غټه درخته ده چي ډيري پاڼي لري او ډېره خوشبويه ده ، ددغي درختي پر پاڼو باندي په ډير واضح کتابت سره په سره رنګ (يعني په فطري ډول) دري ليکي خط ليکل سوئ دئ ، اوله ليکه يې � لآإله إلاالله � ده ، دوهمه ليکه يې � محمدرسول الله � ده ، دريمه ليکه يې � إن الدين عندالله الإسلام � ده .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنية و غيره . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو ! په دې برخه کښې داسلام دپیغمبر د تولد اود زوکړې په اړه دیهودیانوپیشګویې ګاني اودده مبارک له زوکړې سره سم وخلګوته ددوی له خوا ددې اظهارات کول چې داخیري پیغمبر تولداوزوکړه وسوه بیان درته کوم .

)۱ : (ابن سعد ، أبونعیم او ابن عساکر له أبي نمله څخه روایت کړئ دئ چې ده فرمایلي دي چې د بني قریظه یهودو به د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) بیان پخپلو کتابو کې ددرس او د تعلم په شکل لوستئ او دارنګه بې و خپلو ماشومانو ته دده مبارک په باره کښې تعلیم ورکاوه او دده صفتونه بې ورایزده کول او دده مبارک د نومو په باب بې درس ورکاوه او دا بې ویل چې هجرت دده به و موږ ته او مدینې منورې ته کیږي ، خو کله چې د إسلام پیغمبر و دوی ته ښکاره سو او دوی د سر په سترګو ولیدئ نو له ده مبارک سره یې حسد او کین شروع کړ او بغاوت یې وکړ او دده مبارک له رسالت څخه منکر سول .

)۲ : (همدارنګه ابن سعد او أبو نعیم له إبن عباس څخه روایت کړئ دئ چې د � قریظه ، نضیر، فدک او خیبر � یهودانو ټولو د إسلام پیغمبر ړومبئ له دې څخه لا پیژندئ چې دَی مبارک مبعوث کیدئ ، او دا هم ورته معلومه وه چې دَی مبارک به و مدینې منورې ته په هجرت راځي ، بیا کله چې دَی مبارک وزیږیدئ نو د یهودو ټولو علماؤ وویل چې په نن شپه کې أحمد (یعني اخیري نبي) و زیږیدئ ، او د هغه معلومات له مخې چې دوی د علمِ نجوم له لارې درلودئ پر دغه خبره باندې یې و خلګو ته دا دلیل پیش کړ چې نن شپه هغه ستورئ راختلئ دئ کوم چې د اخیري پیغمبر د تولد په مناسبت و موږ ته له پخوا معلومات ؤ چې دغه ستورئ به راخیږي ، بیا چې کله د إسلام پیغمبر په نبوت مشرف کړ سو نو د یهودو علماؤ دده له نبي کیدلو څخه هم و خلګو ته اطلاع ورکړه (إنتهی مع توضیح و إختصار) .

تنبیه :

محترمو مسلمانانو ! یو قسم ډیر تک سور ستورئ دئ ، چې په یهودو کښې دا خبره مشهوره وه چې دغه ستورئ هغه وخت په اسمان کښې ښکاره کیږي چې یا د یوه نبي تولد وکړ سي او یا په نبوت سره مشر کړسي ، د إسلام د پیغمبر د تولد په شپه هم دغه ستورئ د یهودو علماؤ ولیدئ او دده مبارک له نبي کیدو سره سم یې هم دغه ستورئ ولیدئ ، نو ځکه دوی و خلګو ته وویل چې دغه ستورئ خو د یوه نبي د تولد یا د هغه د نبي کیدو په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسبت ښکاره کيږي او نبي خو له أحمد څخه پرته بل هيڅوک پاته ندئ ، نو معلومه ده چي دَی مبارک زيږيدلئ دئ يا نبي سوئ دئ .

)کذا أخرج أبو نعيم من طريق أبو سعيد الخدري في حديث طويل مع وضاحة . (

)۳ : (همدارنګه ابن عساکر او أبو نعيم له حضرت أبوهريره څخه روايت کړئ دئ چي کله چي � بخت نصر � پر بني اسرائيلو باندي حمله وکړه او دوی يې تار پتار کړل نو ځيني يهود چي د هارون له اولادې څخه وو و � يسرب � ته راغلل کوم چي د مديني منورې پخوانئ نوم دئ او دغه راتګ يې په دې سبب ؤ چي دوی ته دا معلومه وه چي اخيري نبي به و دغه ځائ ته په هجرت راځي ، او دوی به و خپلو اولادو ته د نبي (عليه الصلوة والسلام) په باره کښي توصيې کولې او په دې باب بې ډير تاکيد ورته کاوه چي هر وخت که دغه نبي تاسي ولېدئ نو مکمل متابعت او فرمانبرداري بې کوی .

)۴ : (همدارنګه له حضرت کعب او وهب منبه څخه روايت دئ چي دوی دواړو مبارکانو فرمايلي دي چي �بخت نصر� يو وخت يو داسي شانداره او د عظمت والا خوب وليدئ چي دَی يې په ډيره ويره کي واقع کړ ، بيا کله چي له خوب څخه رابيدار سو نو خوب ورڅخه هير سو (يعني دونه قدر خو يې پياد ؤ چي ما يو ډير د عظمت والا خوب وليدي ، خو تفصيل د خوب ورڅخه هير سو) نو يې خپل ټول کاهنان او ساحران سره راجمع کړل او د خپل تشويش او دخوب د ليدلو ذکر يې ورته وکړ او له دوی څخه يې وغوښتل چي ماته ځما د خوب معنی راکړی !

کاهنانو او ساحرانو ورته وويل چي ته ستا خوب و موږ ته بيان کړه نو به موږ و تاته د هغه معنی درکړو ؟

ده ورته وويل چي خوب خو راڅخه هير سوئ دئ ، هغوی ورته وويل چي بيا خو نو موږ ددې قدرت نلرو چي تعبير يې درکړو ، بيا بخت نصر حضرت دانيال (عليه السلام) کوم چي په اسيرانو کښي د يهودو يې دَی مبارک هم راوستلئ ؤ و خپل حضورته راوباله ، نو حضرت دانيال و ده ته دده ليدل سوئ خوب توري په توري ورپياد کړ ، په دې ډول چي و بخت نصر ته يې وويل چي تا په خوب کي يو لوی بت وليدئ چي دواړي پښې يې په ځمکه کښي وي او سر يې په اسمان کښي ؤ ، او ددغه بت لوړه حصه د سرو زرو وه او مابين يې د سپينو زرو ؤ او لاندي حصه يې تر ځنګنو پوري دژيړو يا د پتلو وه او لينګي يې د وسپنو وه او دواړي پښې يې د کودريو وې ، نو په دې منځ کښي چي تا په خوب کښي و دغه بت ته کتل په داسي حال کښي چي ددغه بت حسن او محکم صنعت ته په تعجب کښي اچولئ وې نو الله (جل جلاله) د اسمان له طرفه دغه بت پر ککری باندي په يوه ډبره وويشتئ او داسي يې ميده کړ لکه غنم چي تر ژرنده راووزي ، نو ددغه بت سره او سپين زر او ژړ او کودري ټول سره ګډ سول تر داسي اندازې پوري چي تاته په خيال کښي دا خبره دروګرځېدله چي که ټول انسانان او پيرانان سره اټول سي ددې دپاره چي دغه سره زر او سپين زر او دغه ژړ او اوسپينه او کودري سره جلا کړي نو ددغه کار قدرت به ونلري ، او دارنګه تا په خوب کښي ودغي ډبري ته وکتل کومه چي د اسمان له طرفه دغه بت په وويشتل سو نو ودي ليدل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دغه ډېره وار په وار ، دقيقه په دقيقه غتېږي او سره ځي تر داسي حده پوري چي دغي ډېري ټول مخ د مځکي ونيوئ ، نو تاچي وکتل بل شئ په نظر نه درتلئ ماسوى له اسمانه او له دغي ډېري .

بخت نصر و حضرت دانيال ته وويل چي ښېشکه همدغه ډول خوب مي وليدئ ، بيا يې ورته وويل چي نو ددغه خوب تاويل او معنى څه ده ؟

نو حضرت دانيال ورته وويل چي كوم بُت چي تا په خوب كښي وليدئ نو هغه عبارت دئ د دنيا له مختلفو ډلو او امتو څخه چي له ابتدا څخه د زماني يې واخلې بيا تر اخيره پوري ، او كومه ډېره چي تا په خوب كښي وليدله نو هغه عبارت د ئ د الله تعالى له دين څخه چي په اخير د زماني كښي به الله (جل جلاله) ټول امتونه په وولي په دي ډول چي الله پاک به له عربو څخه نبي أمي مبعوث وګرځوي او دده دين به پر ټولو اديانو باندي غالبه سي او ټول مخ د مځکي به ونيسي لكه څنګه چي تا دغه ډېره په خوب كښي وليدله چي مخ د مځکي يې ټول ونيوئ .

)كذافي الخصائص الكبرى للسيوطي . (

)٥ : (همدارنګه بيهقي او أبو نعيم له علي ازدي څخه روايت كړئ دئ چي يهودو به (يعني په هميشه ډول) داسي دعا كوله : � اللهم ابعث لنا هذا النبي يَحكُمُ بيننا و بينَ الناس � يعني اي الله ! مبعوث كړه ومونږ ته دغه نبي (يعني كوم چي تا يې وعده په تورات كښي راسره كړېده چي حضرت محمد [صلى الله عليه وسلم] دئ) چي حكم او فيصله وكړي څمونږ او د نورو خلګو په منځ كښي .

)٦ : (همدارنګه حاكم او بيهقي له ابن عباس څخه روايت كړئ دئ چي د خيبر د يهودو او د � غطفان � د قبيلې سره جنګ سو بيا په جنګ كښي د خيبر يهود له شكست سره مخامخ سول ، نو دوی په دغه دعا سره له الله پاک څخه نصرت او امداد وغوښتئ : � اللهم إنا نسألکَ بحق محمد النبي الأمي الذي وعدتنا أن تخرجه لنا في آخرالزمان إلا نصرتناعليهم � بيا ددغه دعا په بركت دوی د غطفان پر قبيله باندي غالبه سول ، بيا چي كله د إسلام پيغمبر مبعوث سو نو دوی كفر غوره كړ ، نو الله (جل جلاله) دغه مبارک آيت نازل كړ : � و كانو من قبلُ يستفتحون ...الى اخر الآيَة. �

والسلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او وفات النبي

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

قدرمنو مسلمانانو ! د إسلامي قافلې د سالار حضرت رسول أکرم محمد (صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم) د میلاد او دده مبارک له تولد سره مقارن یا دمخه یا وروسته ، د عجائباتو او د خارق العادته واقعاتو په باب (انشاءالله) ما وتاسي ته په زړه پوري او کافي معلوماتونه درکړل ، اوس د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وفات او له دنیا څخه د رحلت په اړه معلومات درکوم ، خو البته په دغه اوله برخه کښې د تمهید په ډول د یوه مطلب بیانول غواړم.

محترمو ! داخبره وهر چا ته په واضح او په متیقن ډول څرګنده ده چي دنیا او د دنیا هر څه بقاء او وفا نلري ، که خوشالي وي او که غم ، که راحت وي او که مصیبت ، که غنا او دولت وي او که مسکنت ، که ګدایي وي او که بادشاهي ، که نامتووالئ وي او که ګمنامي ، که صحت وي او که مرض هر څه چي وي اخیر ختمیدونکئ دئ .

نظــــــــــم:

کنج امان نیست درین خاکدان

مغز وفا نیست درین استخوان

آنچه درین مآئدء خرګه ایست

کاسهء آلوده و دستِ تهیست

هر که ازو خورد دهانش بدوخت

وانکه ازو ګفت زبانش بسوخت

ګل ددې جهان د اغزو ملګرئ دئ ، خزانې ددې جهان له رنج او زحمت سره پیوسته دي ، راحت ددې دنیا د زحمت ملګرئ دئ ، خوشحالي یې مصاحبه د غم ده ، مسرت یې له مضرت سره ګډ دئ ، مهرباني یې له قهر سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته ده ، تریاق یې بې زهرو نسته ، اخلاص یې بې نفاقه نسته ، وصال یې له افتراق سره تړلئ دئ ، وفا یې له بې وفايي سره مخلوطه ده ، قوت یې له زور او عاجزي سره همخانه دئ .

نظـــــــــم:

جهانرا هر گلي بر نوک خار یست

خرابــي از پي هر نوبـــهار یست

وصال غنچه بې خار جفا نیست

چراغ لالــه بې بادِ فنـــا نیست

جهان گر گنچ دارد مار با اوست

و خَرما نـــمايد خـــار با او ست

گر از وَی لطف جویي قهر یابي

و گر تریاق خـواهي زهر یابي

هر سحرگاه د الله (جل جلاله) د قضا او د قدر کارکونکي پر ټول مخلوق باندي داسي د ویر او د درد ږغونه کوي چي:

کل مخـلوق سیـــموت

یعني هر مخلوق ژرده چي مړ به سي.

هر سهار د الهـــي دربار داعیان داسي له مشقت او ارمان ځخه ډک اواز و مخلوق ته کوي چي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنتم و کل مـــرزوق ســيفوت

يعني تاسي او ټول مخلوقات ژرده چي فوت به کړه سی!

هو ! کوم مجلس دئ چي د � لقد تقطعَ بينکم � د مضمون مصداق دي نه وي ګرځيدلئ !!!

کوم دوه ياران دي چي اخير دي اواز د � هذا فراق بيني و بينک � نه وي اوريدلئ!!!

کومي سترګي دي چي د � کل شئ هـــالکٌ � په ترخو رانجو دي نه وي توري سوي!!!

او کومي ککرۍ دي چي د � کل مَن عليهـــا فانٍ � هيبتناک ګرد او غبار دي پر دوی باندي نه وي پاشل سوئ !!!

که خاقانان دي که أميران دي ، که سلاطين دي او که وزيران او منشيان دي ، دارنګه که غني دئ که فقير ، که صغير دئ که کبير ، که ځوان دئ که سپين ږيرئ ، که عالم دئ که جاهل ، هوښيار او قوي دئ او که سفيه او ضعيف دئ ، وضيع او شريف دئ او که موحد او ملحد دئ ، مُقر او جاحد دئ او که فاسق او زاهد دئ او که کاهل او جاهِد دئ ، هر يوه پخپل نوبت سره د مرګ سرېي او تودې تيري کړي او تيروي يې .

بيـــت:

دربارګاه حشر چي سلطان چي بينوا

بر آستان مرګ چي دربان چي بادشاه

محترمو ورونو ! که په دنيا کښي يو چا بقا درلودلائ نو رسولان او نبيان به په دنيا کښي پاته وائ ، بيا بالخصوص د الله (جل جلاله) تر ټولو ډير نازولئ رسول حضرت محـــــــمد (صلی الله عليه وسلم) چي الله پاک عرش او فرش او تمامه دنيا دده په توسط پيدا کړيده ، خو مګر و ده ته هم له پخوا لا له الـــهـــي لوري څخه په قرآن کريم کښي دا اطلاع ورکړه سوې وه چي:

إنکَ ميتٌ و إنهـم ميتون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او داسي ورته فرمايل سوي وو چي : � و مَا جعلنا لِبشرٍ مِن قبلِکَ الخُلدَ أ فإن متَّ فهم الخالدون . �

او دارنګه الله تعالی له الهي دربار څخه په قرآنکريم کښي پر ټولو خلګو باندي دا ږغ کړئ دئ چي : � قل يتوفکم ملک الموت الذي وُکلَ بکم . �

رباعـــــي:

ګيرد قرار در رحمِ خاک عاقبت

هر نطفهء که آمده ، از آدم است

کاخ فلک پر است ز ذکر ګذشتګان

ليکن کسي که ګوش کند اين صدا کم است

شعر:

و لو کان انسانٌ يدومُ بقآئه

لما مات خيرالمرسلين محمد

انديشه زمرګ مصطفی بايد کرد

شادي و طرب جمله رها بايد کرد

چون سيد هردو کون جاويد نمايد

مارا طمع خام چرا بايد کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو! علماؤ دسیر اودتاریخ ذکرکړیدي چي دهجرت په لسم کال چي پیغمبر داسلام دحجة الوداع په سفر ومکې مکرمي ته سره له خپلو جان نثارو اصحاب کرامو ولاړئ نو په داسي حال کښي چي دعرفي ورځ وه او داسلام پیغمبر سره له اصحاب کرامو دعرفات په ساحه کښي ؤ له الهي لوري پرده مبارک باندي دغه مبارک ایت نازل کړسو

الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتي ورضیت لکم الاسلام دیناً .

یعني اي مومنانو ! نن ورځ وکمال ته ورساوه ما دین ستاسي اوپوره مي کړ پرتاسي باندي نعمت خپل اوخوښ او غوره مي کړ ستاسي دپاره اسلام په حیث ددین.

داسلام پیغمبر ددغه ایت مبارک له مضمون څخه دانتیجه ترلاسه کړه چي لکه چي له دنیا څخه ځمادرحلت اودانتقال وخت رانژدې سوئ دئ ، هو! دایوه مثبته قاعده ده چي هرشئ چي وکمال ته ورسیږي نوآفت دزوال اودنقصان ورپسي وي.

بیت :

چوافتاب به نصف النهار یافت کمال

مقرر است که رویي نهدبه صوب زوال

علماؤ دسیرفرمایلي دي چي داسلام پیغمبر وخپلوقدرمنواصحابوته په هغه خطبه کښي چي په عرفات کښي یې ودوی ته ویله له دغي اشارې څخه اطلاع ورکړه اوورته وې فرمایل چي دحج مناسک له ما څخه په صحیح صورت زده کړی ، ښایي چي له دغه کال څخه ورسته به بیازه اوتاسي نه سره ووینو ، اوهمدارنګه یې ورته وفرمایل چي اې اصحابو ! دقیامت په ورځ ځما په باره کښي له تاسي څخه داسي پوښتنه کړه کیږي چي :

محمد صلی الله علیه وسلم په تاسو کښي څنګه ژوند تیر کړ ؟ نوتاسي به ددغي پوښتني په جواب کښي څه وایاست ؟ اصحابو کراموورته وفرمایل چي اې پرموږ باندي ګران اومحترم رسوله ! موږ به دقیامت په ورځ پردې خبره باندي ګواهي ورکوو چي تاپه ډېره فوق العاده طریقه سره الهي امانت چي وظیفه درسالت اودپیغمبری ده ترسره کړه او و خلګو ته دي دارشاد اودنصیحت حق په اعلی درجه ورپرځای کړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دي څخه رحمة للعالمين رسول خپله مبارکه سبابه ګوته داسمان وطرف ته پورته کړه اوبيرته يې دځمکي وطرف ته راوړله اوداسي يې وفرمايل چي : � اللهم اشهد اللهم اشهد � يعني اې الله ته شاهد سه ! اې الله ته شاهد سه ! (يعني ځما داصحابو پردغه ذکر کړه سوې وينا باندي) وروسته له دې چي داسلام پيغمبر د حج له سفرڅخه دمديني منورې پرطرف راروان سو اوو �غدير خم � ته کوم چي دجحفې په علاقه کښې واقع يوځاې دئ راورسيدئ ، دماپښين دلمانځه او ل وخت ۏ داسلام پيغمبر سره له اصحابو کرامو په همدغه اول وخت کښې دماپښين لمونځ اداکړ ، بيايې واصحابو ته خپل مبارک مخ وروګرځاوه اوداسي يې ورته وفرمايل : � الست اولی بالمومنين من انفسهم �

يعني ايا نه يم زه ډيرسزاوار اولائق په مومنانو له نفسو اوله ځانو څخه ددوی ؟

ټولو اصحابو ورته وويل : � بلی يارسول الله � !

يعني هو ! اې دخداې رسوله ! بيشکه ته په موږ سره ترموږ ډير حقداريې .

الله جل جلاله په قران کريم کښې فرمايلي دي : � النبي اولی با لمؤمنين من انفسهم)� يعني نبي حضرت محمد (صلی الله عليه واله وصحبه وسلم) ډير لائق اوسزاوار دئ په مومنانو له نفسو ددوی ، وروسته د إسلام پيغمبر حضرت علي تر لاس ونيوئ او وې فرمايل :� د هر چاچي زه مولا يم نو علي بن أبي طالب هم د هغه مولا دئ � بيا يې و حضرت علي ته دغه پنځه دعاوي وکړې :

اللهم وال من والاه

يعني اې الله دوست ولره هغه څوک چي حضرت علي د ځان دوست ګڼي.

و عاد من عاداه

او دښمن ولره هغه څوک چي علي د خپل ځان دښمن ګڼي .

واخذل من خذله

او خپل مدت او کومک بند کړه له هغه چا څخه چي له علي څخه خپل کومک بندوي .

وانصر من نصره

او مدت وکړه د هغه چا چي مدت کوي د علي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وأدر الحق معه حيث كانَ

يعني او راګرځوه حق له علي سره هر چيري چي دَی وي .

د إسلام دوهم خليفه و حضرت علي ته وفرمايل : � بخ بخ بخ يا ابنَ أبي طالب ! أصبحتَ مولا كل مؤمن و مؤمنة � .

يعني خوشحالي دي وي تا لره اې د أبوطالب ځويه ! ځکه وګرځيدلې ته مولا د هر مؤمن او د هري مؤمني .

نظم:

هر که را هست با علي کينه

درسخن حاجت دراز ي نيست

نيست در دستش آستين پدر

دامن مادرش نيمازي نيست

بيا وروسته د إسلام پيغمبر و خلګو ته وفرمايل چي داسي معلوميږي چي زه و عالمِ بقا ته دعوت کړ سوئ يم او ما هم ددغه دعوت اجابت وکړ ، اې أمتيانو پوه سئ ! چي ما ستاسي په منځ کښي دوه ډير لوی شيان پريښودل او يو په دغو دوو کښي له هغه بل څخه ډير لوی دئ : اول قرآنکريم ، دوهم أهل بيت ځما ، نو تاسي فکر کوئ ا احتياط کوئ په دې کښي چي وروسته له ما څخه به له دغو دوو شيانو سره څه قسم سلوک کوئ ؟ او ددغو دوو شيانو د حقوقو رعايت به په څه کيفيت او ډول سره کوئ ، او دغه دوه شيان يو له هغه بله تر هغه پوري نه سره جلا کيږي چي د حوض کوثر پر غاړه وماته رارسيږي .

البته ډيرو امتيانو د إسلام د پيغمبر دغه مبارک هدايت داسي نظرانداره کړ چي اضافه يې تصور هم نسي کيدلائ ، له أهل بيتو سره د جفاکارۍ او د بې التفاتۍ يوه لويه نمونه � يزيد� او دده ملګري وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل :

اي بجاي تو من وفا كرده

تومکافات آن جفاكرده

من ترا چون بحشر تش نشوي

وعدهء شربت صفاكرده

بوده بيگانه و ترا باحق

به نصيحت من آشناكرده

درمکافات توحسين مرا

به غم آب مبتلا كرده

آن حسين كه جبرئيل اورا

هر كجاديده مرحبا كرده

فاطمه ازبراﻳﻲ تربيتش

صد سحراگاه ربنا كرده

او دارنګه د إسلام د پیغمبر ډیرو امتیانو بیا دده مبارک ذکر سوئ وصیت د قرآنکریم په باره کښي داسي صرف نظر وګرځاوه چي هيڅ يو حکم له أحکامو د قرآنکریم څخه نسته چي دوی دي د هغه مخالفت نه وي کړئ ، بلکي أکثرو مسلمانانو داسي طرز او رويه غوره کړېده چي و رسم او و رواج او و قومي عنعناتو ته ، بلکي و کفري فلسفو او أصولو ته چي نيغ په نيغه او په ښکاره ډول د قرآنکریم خلاف دي ، د قرآنکریم پر هداياتو باندي و هغوی ته حق د اوليت ورکوي ، حتی په قرآني هداياتو عمل کول د تسفل او د تنزل سبب ګڼي ، لکه چي د موجوده زمانې أکثر تش په نامه مسلمانان او د دوی حکمرانان ددې خبري واضح مثالونه دي .

علماؤ د سيرَ او د تاريخ ذکر کړيدي چي په حجة الوداع کښي د � منی � په شپو کښي د � إذاجآءنصرالله� مبارک سورت نازل سو ، د إسلام پیغمبر و جبرئيل ته وفرمايل چي اې جبرئيله ! له دې سورت څخه داسي معلومیږي چي الله پاک ماته خبرداریٔ راکوي چي له دې دنیا څخه به رحلت کوم ؟ حضرت جبرئیل په جواب کښي د إسلام و پیغمبر ته وويل چي � وللآخرة خيرلکَ مِنَ الأولى � يعني اې د خدایٔ محترم رسوله ! له دنیا څخه په رحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو کښي ستا دپاره هيڅ د پريشانۍ او د تشويش ځاىٔ نسته ؛ ځکه چي قسم په خداىٔ دىٔ چي خامخا آخرت ستا دپاره ډير بهتر دىٔ له دنيا څخه !

د إسلام پيغمبر ددغه مبارک سورت له نازليدو څخه وروسته پکارو د آخرت کښي له اندازې څخه زيات کوښښ شروع کړ او دغه مبارکي کلمې بې په تکرار سره ويلې : � سبحانکَ اللهم و بحمدِکَ ، اللهم ! اغفرلي إنک أنت التواب الرحيم. �

څرنګه چي أصحاب کرامو د إسلام د پيغمبر له مبارکي خولې څخه دغه کلمې ډيري اوريدلې نو بې وده مبارک ته عرض وکړ چي يا رسول الله ! څه وجه ده چي دغه کلمې ډيري وايې ؟

ده مبارک و خپلو أصحابو ته په جواب کښي وفرمايل چي اې أصحابو ! پوه سۍ ! او ځانونه خبر کړۍ ، زه الله (جل جلاله) و عالمِ بقا ته بللىٔ يم (يعني له دنيا څخه رحلت کونکىٔ يم) په دغه حال کښي د إسلام پيغمبر وژړل ، أصحابِ کرامو ورته وويل چي اې د کآئناتو سرداره ! ته له مرګ څخه ولي ژاړې ، ستا دپاره خو هيڅ غم نسته ؛ ځکه په يقيني ډول الله پاک و تاته ګذشته او آينده ټول دربخښلي دي ، لکه چي الله پاک فرمايلي دي :� إنافتحنالک فتحًا مبينًا لِيَغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ماتأخر � ؟

د إسلام پيغمبر په جواب کښي و خپلو أصحابو ته وفرمايل چي اې أصحابو ! د مرګ سختي او د قبر تنګي او د لحد تاريکي او أهوال او مشکلات د ورځې د قيامت ټول راتلونکي دي ، نو څه به ولي نه ژاړم .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دغه کلام څخه مقصود هدايت او ارشاد ؤ و أمتيانو ته ، ورنه د إسلام پيغمبر خو له دغو ټولو مشکلاتو څخه مصئون او محفوظ ؤ .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) يوه مياشت له وفات څخه دمخه خواص د أصحابِ کرامو د حضرت عآئشې (رضي الله تعالى عنها) په کور کښي سره راجمع کړل ، کله چي دده مبارک نظر پر خپلو ګرانو أصحابو باندي ولويدىٔ نو د رحمت او شفقت له وجي او له خپلو أصحابو څخه د هجران او د فراق له وجي بې تر سترګو مبارګو اوښکي راوبهيدلې .

نظم :

وداع يار و ديارم چو بگذرد بخيال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شود منازلم ازآب دیده مالامال

میان آتش سوزنده ممکن است آرام

ولي در آتش هجران قرار صبر محال

وروسته یې و خپلو أصحابو ته په دعا شروع وکړه او داسي یې وفرمایل : � مرحبًا بکم و حیاکمُ اللهُ بالسلام جمعکم الله رحمَکم الله ، حفظکم الله ، جبرَکم الله ، نصرکمُ الله ، رفعَکم الله ، وفقکم الله ، قبِلَکم الله ، آواکم الله ، وقاکم الله ، سلمکم الله ، رزقکم الله . �

بیا یې و أصحابو ته په نصیحت شروح وکړه او ورته وې فرمایل چي زه وتاسي وصیت کوم په تقوی او پرهیزګاري سره او په دې سره چي همیشه به له الله (جل جلال) څخه ویریږۍ او تاسي پر الله تعالی سپارم او د الله پاک له عذابو څخه تاسي ویروم ، اې أصحابو ! باید چي د الله (جل جلاله) پر بندګانو باندي کبر او لویي ونکړۍ او په ښارو او علاقو کښي د فتنې او د ظلم دروازې خلاصي نکړۍ ؛ ځکه چي الله (جل جلاله) فرمایلي دي چي سرائ د آخرت (یعني نعمتونه د آخرت) د هغه چا دپاره دي چي دوی نه غواړي چي په مځکه کښي تکبر او لویي وکړي او نه دا غواړي چي فساد ، خرابي او طغیان په مځکه کښي وکړي ، او نیک أنجام خاص متقیانو لره دئ .

أصحابِ کرامو چي کله د إسلام د پیغمبر دغه مبارکي کلمې واوریدلې نو دا یې ورڅخه وفهموله چي لکه چي دَی مبارک له مورِ څخه د دارالبقا پر طرف رخصتیږي او دغه ټول تاکیدات او مبالغې چي پخپله مبارکه توصیه کښي یې کوي دا پر دې باندي دلالت کوي چي سفر د آخرت یې رانژدې سوئ دئ او هغه وخت بیخي ژر راتلونکئ دئ چي دَی مبارک به و خدائ ته او و سدرة المنتهی ته او و جنت المأوی ته او و رفیق أعلی ته روانیږي ، نو یې وده مبارک ته وویل چي یا رسو ل الله ! و تاته به غسل څوک درکوي ؟

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چي ځما په أهل بیت کښي هغه څوک چي و ماته ډیر نژدې دئ هغه به غسل راکوي .

بیا أصحاب کرامو ورته وویل چي اې د خدائ رسوله ! ستا کفن به له کومو جامو څخه درکوو ؟

ده مبارک ورته وفرمایل چي ځما کفن یا له دغو جامو څخه راکۍ کومي چي مې أغوستي دي ، یا له مصري او یا یمني جامو څخه کفن راکۍ او یا له یو بل قسم سفینو جامو څخه کفن راکۍ .

بیا أصحابو ورته وفرمایل چي یا رسول الله ! ستا د جنازې لمونځ به د چا په امامت تر سره کیږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کښې ټول أصحاب کرام په ژړا او بغارو سول ، د اسلام پیغمبر هم وژړل ، او و دوی ته يې و فرمايل چي صبر کوئ او بې تابي مه کوئ ، الله (جل جلاله) دي پر تاسي باندي رحمت او مهرباني وکړي او الله تعالی دي ستاسي ګناوي دروبخښي او الله پاک دي ستاسي د پیغمبر له طرفه و تاسي ته د خیر جزا او بدله درکړي ، کله چي ماته غسل او کفن راکړئ نو بیا ما پر جنازه باندي کښېږدئ او بیا مي په دغه کور کښې د قبر پر غاړه باندي پر جنازه باندي پرېږدئ او يو ځل ټول دباندي راځخه ولاړ سئ او په دې پوه سئ چي اول څوک چي ځما د جنازې لمونځ به ادا کوي هغه به ځما دوست حضرت جبریل وي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت میکاییل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت اسرافیل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ملک الموت سره له یوې ډلي د ملائکو ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به تاسي ډله ډله راځئ او ځما د جنازې لمونځ به ادا کوئ ، اول به ځما د أهل بیت نارینه انسانان ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ځما د أهل بیت ښځې او زناني ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، وروسته به بیا پاته أصحاب ځما ، ځما د جنازې لمونځ ادا کړي .

بیا أصحابو عرض ورته وکړ چي یا رسول الله ! و قبر ته به ستا داخلول څوک کوي ؟

د إسلام پیغمبر وفرمایل چي ځما أهل بیت سره له یوې ډلي د مقربو ملائکو به ما و قبر ته داخل کړي ، چي تاسي به دغه ملائکي نه وینئ او دوی به تاسي ویني ، بیا د إسلام پیغمبر و ده ته حاضر سوي أصحاب په خیر او نیکي سره یاد کړل او بیا يې ورته وفرمایل چي و هغه أصحابو ځما ته ځما سلام ورسوئ کوم چي له ما څخه غائب دي او وهغه ټولو خلګو ته ځما سلام ورسوئ چي د قیامت تر ورځې پوري راتلونکي دي او ځما د دین پیروي کوي .

بیت :

روزي که زتو سلام باشد ما ر ا

آن روز فلک غلام باشد ما را

اې د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مخلصو امتیانو ! د أمت مهربان رسول د خپلو أصحابو په لاس و تاسي ته خپل سلامونه ورکړيدي او اوس ما له همدغي ورکړي څخه و تاسي ته اطلاع درکړه ، نو د خپل پیغمبر د سلام جواب عقیدةً او أخلاقًا ، قلبًا او لِسانًا او عملا باید ورکړئ ، په دې ډول چي خپل ایمان او عقیده برابره کړئ او خپل أخلاق برابر کړئ او د خپلو أقوالو او أعمالو تصحیح وکړئ او د زړه په حضور او د زړه له جوش ، خروش او له میني څخه ډک د خپل پیغمبر د سلامو په جواب کښې د :

و علیـــــــک الســـــــلام یا رسول الله !

اواز له خولو څخه روباسئ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)مدارج النبوة ، روضة الشهدآء و غيره(

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! وروسته له دې چې د إسلام پیغمبر و خپلو مبارکو أصحابو ته په هر باب خپل نبوي وصیت وکړ ، نو په دې فکر کې سو چې کله به هغه وخت راسي چې ددې دنیا فاني ورځې د عمر ځما و پائ ته ورسیږي او پر نفس مطمئنه ځما باندي له الهي دربار څخه ددې زیرئ وسي چې :� فادخلي في عبادي وادخلي جنتي � تر څو چې د هجرت یوولسم کال راغئ ، د هجرت یوولسم کال ؤ د صفري د میاشتي ۲۴ وه د چارشنبې شپه وه چې د اسلام پیغمبر د � بقیع � و قبرستان ته تشریف یووړئ .

حضرت أبوموېهبه فرمایلي دي چې په دغه شپه کښې زه د نبي (صلی الله علیه وسلم) ملګرئ وم ، د إسلام پیغمبر د بقیع د مقبرې و مردګانو ته درازه زمانه د مغفرت دعا کوله او تر داسي حده پوري یې و دغو مردګانو د خیر دعا وکړه چې ما له ځانه سره دا وویل چې کاشکي زه هم د دغه ګورستان له مردګانو څخه یو مرده وائ چې د خدائ د رسول په داسي بارکه دعا سره مشرف سوئ وائ ، ورسته حضرت رسول أکرم(صلی الله علیه وسلم) و ماته وکتل او وې ویل چې اې ابوموېهبه ! چې ددغي دنیا ټولي خزانې الله (جل جلاله) وماته وړاندي کړې او ماته یې اختیار راکړ چې په دنیا کښې باقي پاته سم او وروسته بیا و جنت ته ورسم او د الله تعالی دیدار د جنت له ورتللو څخه وروسته وکړم ، او که له دنیا څخه رحلت وکړم د الله پاک لِقا او و جنت ته ورسم ، أبو موېهبه وایي چې ما ورته وویل چې اې د خدائ رسوله ! ځما مور او پلار دې تر تا قربان وې ددې دنیا خزانې او بقاء په دې دنیا کښې چې وروسته بیا و جنت ته ورسې غوره کړه ! ده مبارک راته وفرمایل چې نه ما لِقآء د الله (جل جلاله) او جنت ددنیا پر خزانو او په دنیا کښې تر باقي پاته کیدو غوره کړ .

روایت دئ چې د إسلام پیغمبر په دې سره مأمور سو چې وبقیع ته ولاړ سي او وأهل د مقبرې د بقیع ته د مغفرت دعا وکړي ، نو د إسلام پیغمبر همدغسي وکړل او بیرته راغئ او بیده سو ، بیا ورته وویل سو چې و بقیع ته ولاړ سه او دپاره د مردګانو د بقیع دعا د مغفرت وکړه ، بیا دَی مبارک ولاړئ او ودوی ته یې د مغفرت دعا وکړه بیرته راغلئ ، بیا چې ده مبارک یو څه ارام کاوه بیا ورته وویل سول (یعني له الهي لوري څخه) چې ولاړسه د أحد د شهیدانو لپاره دعا وکړه ، بیا ده مبارک همغسي وکړل ، بله ورځ و جناب نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) ته د سر درد ورسیدئ سر مبارک یې په یوه ټوکر وتړئ او دغه ورځ ، ورځ د نوبت د میمونې (رضي الله عنها) وه ، کله چې یې مرض مبارک ډیر سخت سو نو ټولي بي بي ګاني یې د میمونې په کور کښې سره راجمع سولې ، د إسلام پیغمبر په ډیر تکرار سره ددغو تورو ویل شروع کړل چې : � أینَ أنا غدًا ؟ � یعني صبا به زه په تاسي بي بي ګانو کښې د کومي یوې په کور کښې یم ؟ حضرت فاطمې (رضي الله عنها) و ټولو بي بي ګانو ته وویل چې پیغمبر (صلی الله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عليه وسلم) شايد نور هم په تکليف سي له دې ښځه چي د يوې بي بي له کور ښځه د بلي بي بي و کور ته ورځي ، نو تاسي ټولي ديوې بي بي کور خوښ کړئ چي دَی مبارک په هغه کور کښي واوسي ، نو دوئ ټولي د حضرت بي بي عائشې (رضي الله عنها) په کور راضي سولې ، نو د إسلام پيغمبر د حضرت ميمونې له کور ښځه دباندي راووتئ په داسي حال کښي چي يو لاس مبارک يې د حضرت علي پر اوږو او بل لاس مبارک يې د حضرت فضل بن عباس پر اوږو باندي ايښئ ؤ او پښې مبارکي يې پر مځکه باندي پسي ښکيدلې تر څو چي د حضرت عآئشې و کور ته راغلئ او په هغه ځائ کښي يې د مرض بستر وغوړاوئ او ټولي بي بي ګاني به هلته دده د خدمت دپاره ورتللې .

خو د إسلام د پيغمبر مرض وار په وار په شدت او په صعوبت او په زياتيدلو شروع وکړه او يو قسم ډيره لويه تبه و دده مبارک ته عارضه سوه .

حضرت عبد الله ابن مسعود فرمايلي دي چي د تبي په حال کښي ما دده مبارک پر مخ باندي لاس کيښودئ نو په دونه اندازه دده مبارک مخ ګرم ؤ چي ځما لاس تحمل د هغه حرارت نسوائ کولائ ، بيا د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي ځما دي په هغه خدائ قسم وي چي ځما نفس دده په قدرت کښي دئ هيڅوک پر مخ د مځکي باندي نسته (يعني له مومنانو ښځه) چي ده ته دي يو مرض يا کوم بل تکليف ورسيږي مګر الله تعالی په دغه تکليف سره له ده ښځه دده ګناوي داسي رژوي لکه ښنګه چي يوه درخته خپلي پاڼي تويوي .

حضرت أبوسعيد خدري (رضي الله تعالی عنه) هم د إبن مسعود په ډول د إسلام د پيغمبر د تبي سختوالئ په يوه روايت کښي بيان کړئ دئ او بيا يې داسي فرمايلي دي چي د إسلام پيغمبر وماته وفرمايل چي د مصيبت او د تکليف په لحاظ د أنبيآؤ په ډول هيڅوک ندئ په تکليف سوئ او لکه ښنګه چي د أنبياؤ تکليف ډير وي اجر يې هم ډير دئ او انبيآء په مصيبت او په تکليف دونه خوشحاله وي لکه ښنګه چي تاسي په عطا او په بخشش سره خوشحاله کيږي (انتهی) .

هو ! د الله (جل جلاله) د لاري و محبانو ته او د الهي دربار و مقربانو ته چي د الله تعالی له طرفه زخمونه او تکليفونه رسيږي نو مرهم يې بولي او رېړ او درد عين عطا او کرم بولي .

قطعه :

المي کز برايي دوست کشم

راحت جان مبتلاي من است

زخم او مرهم است بر دل من

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد او شربت دواي من است

رباعي :

من خارغم اش بصد گلستان ندهم

خاک قدمش بآب حیوان ندهم

درد که مرا در غم او حاصل شد

آن درد بصد هزار درمان ندهم

د بِشر بن برآء مور (رضي الله عنها) فرمايلي دي چي د إسلام و پيغمبر ته دده په مرض موت کښي ورغلم او ورته ومي ويل چي يا رسول الله ! د هيچا په بدن کښي مي دغه ډول سخته تبه نده ليدلې لکه څرنگه چي ستا په مبارک بدن کښي ده ! د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي دا په دې وجه ده چي څما اجر هم ډير زيات دئ ، بيا يې راته وفرمايل چي اې د بشر موري ! څما د مرض په باره کښي خلگ څه وايي ؟

ماورته وويل چي خلگ وايي چي دده مرض د ذات الجنب مرض دئ ، د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي د ذات الجنب د مرض په ډول مرض الله پاک د خپل رحمت او لطف له لاري پر انبياؤ باندي مسلط نه گرځوي ؛ ځکه چي دا ډول مرض د شيطان له همزاتو څخه پيدا کيږي او شيطان پر ما باندي هيڅ تسلط نسي پيدا کولاۍ ، مگر څما مرض د هغو غوښو أثر دئ چي په زهرو ککړي سوي وې او ستا له ځويه سره مي په خيبر کي وخوړلې ، چي له هغه وخته په تدريج سره د هغو زهرو أثر څما په بدن کښي تازه کيدئ تر څو چي و داسي اندازې ته راورسيدئ چي اوس څما د ژوند او د حيات رگونه راپرې کړي .

علمآؤ فرمايلي دي چي الهي حکمت پدې کښي دا ؤ چي د إسلام پيغمبر له مرتبې د شهادت څخه هم برخورداره وگرځي .

صاحب د � روح الأرواح � ذکر کړيدي چي په دې کښي يو عجب الهي سر دئ چي د نبوت خاندان نوبت په نوبت جام د شهادت نوش کړ ، د اسلام پيغمبر او حضرت امام حسن د زهرو په سبب له شهادت څخه برخورداره سول او حضرت علي کرم الله وجهه او حضرت امام حسين بيا د برچې او د تيغ په ذريعه په شهادت ورسيدل .

قطعه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون چراغ دیدهء زهرآء بکشتندش بزهر

زهره را دل بر چراغ دیدهء زهرا بسوخت

چون روان کردند خون از قرة العین رسول

چشم عیسی خون ببارید دل زهرا بسوخت

)روضة الشهدآء و غیره . (

والسلام/

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل على سيدنا محمد و على آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! علماؤ د سير ذكر كړيدي چي حضرت رسول أكرم (صلی الله عليه وسلم) څوارلس ورځي بيماره ؤ او په دغو ورځو كښي مختلفي واقعې او پيښي منځته راغلې چي يوه برخه د هغو زه وتاسي محترمو ته د � روضة الشهدآء� او � د روضة الأحباب � و غيرهما په حواله دلته درته ذكر كوم .

اوله پېښه داوه چي په صحيح روايت سره له حضرت عآئشې څخه روايت سوئ دئ چي دې مباركي فرمايلي دي چي د حسنِ سيرت او د إستقامت د منظر او په ناسته او ولاړه كښي د سكينې او د وقار په اعتبار و رسول (عليه الصلاة و السلام) ته ورته د فاطمې (رضي الله عنها) په ډول ما بل څوک ندئ ليدلئ ، كله چي به فاطمه د خپل پلار نبي كريم (صلی الله عليه وسلم) و حضور ته راغله ، نو سروركائنات به ورته ولاړ سو او ودې ته به متوجه سو او دا مباركه بې په خپله مباركه خوله مچ كړه او پر خپل ځائ بې كښېنوله او كله چي به د إسلام پيغمبر ددې و كور ته ورغلئ نو دې به هم له ده مبارک سره همدغه ډول كول .

دمرض موت په جريان كښي د إسلام پيغمبر و فاطمې ته يو څوک وليږئ او را وې غوښتله ، نو كله چي فاطمه راغله ده مبارک مرحبا ورته وويله او له خپل بغل سره يې كښېنوله ، د پدري شفقت او د جار او قربان له مراسمو څخه وروسته يې په خفي ډول ودې ته يو څه وويل ، دې وژړل ، بل وار يې بيا يو څه ورته وويل ، دې وخندل .

حضرت عآئشه فرمايي چي ما له دې څخه ددې د ژړا او بيا د خندا او د مبارک (صلی الله عليه وسلم) د خفيه خبري په اړه پوښتنه وكړه ، خو فاطمې هغه مهال و عآئشې ته كوم جواب ورنكړ ، په وروسته وختو كښي يې بيا دغه راز ودې ته ښكاره كړ او ورته وې ويل چي د إسلام پيغمبر اول ځل و ماته وويل چي په تيرو كلو كښي به حضرت جبرئيل د قرآنكريم د درس دپاره وماته په كال كښي يو ځل راتلئ او سږكال دوه ځله راغلئ ، نو زه فكر كوم چي لكه چي اجل مي رانژدې سوئ دئ او زما په زړه كښي هم و عالمِ قدس ته د تللو شوق او مينه غالبه سوېده او نژدې ده چي له دې فاني دنيا څخه به زه ولاړ سم نو دغه يو څو ورځې ځما صحبت غنيمت وګڼه تر څو چي دي طاقت وي له ما څخه مه جلا كيږه ، فاطمه فرمايي چي له اوريدلو ددې خبري څخه په ډير وحشت كښي ولويدم او تر ستركو مي اوښكي راجاري سوې او ومي ژړل ، كله چي خپل مهربانه پلار پيغمبر د إسلام ځما حال وليدئ نو بيا يې و خپل ځان ته ښه ورنژدې كړم او په پټه يې راته وويل چي اې لوري ! غم مه كوه زه پر تا باندي د خوشحالۍ او مسرت دوه زيري كوم :

اول : زيرئ دادئ چي په جنت كښي به ته د ټولو مؤمنو ښځو سرداره يې ، دوهم : زيرئ دادئ چي ځما په أهل بيت كښي به تر ټولو دمخه ته په ما پسي راسې ، او بيا يې راته وويل چي اې فاطمې ! جبريل و ماته وويل چي په ټولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ښځو کښې به يوه داسې ښځه وي چې دونه ډېره اولاده دي ولري لکه څونه اولاده چې به و فاطمې ته الله (جل جلاله) ورکوي ، نو اې فاطمې ! صبر او برداشت ستا هم بايد تر نورو ښځو کم نه وي .

د إسلام پيغمبر دا خبر ځکه و فاطمې ته وکړه چې له داسې پلار څخه د فاطمې غوندې لور محرومه کيدل څه اسانه خبره نه وه ، ددې په وجه چې د کوم غم او درد توقع کيدله د هغه تحمل او برداشت اسانه کار نه ؤ ، نو د إسلام پيغمبر قبل الوقوع لا و خپلې مبارکې لور ته د صبر او د برداشت تلقين وکړ .

نظم :

روزي که چشم ما ز جمالت جدا بود

چندانکه چشم کار کند اشک ما بود

گفتي دل که فارغ وصابر بود که راست

در دور دل بري چو تو اينها که را بود

او دوهمه واقعه دا پېښه سوه چې کله چې د رحمة اللعالمين پيغمبر مرض بيخي شديد او سخت سو نو ده مبارک و فرمايل چې اوه مشکه له اوو څاهانو څخه ډک کړئ او په داسې حال کښې چې سرونه ددغو مشکو له ډکولو وروسته نه وي خلاص سوي ، ددغو اوو سرو مشکو اوبه پر ما باندې توی کړئ ښايي چې بدن مي يو څه سپک سي او دباندې ورووزم او وخلګو ته وصيت وکړم.

وروسته له دې چې د اسلام د پيغمبر دغه فرموده تر سره کړه سوه نو ده مبارک ته يو څه بدني خفت او راحت حاصل سو او دباندې راووتئ او له أصحاب کرامو سره يې لمونځ وکړ او بيا يې خطبه شروع کړه ، د خدائ حمد او ثنا يې وويله او د أحد د شهيدانو دپاره يې د مغفرت دعا وکړه او و أصحابِ کرامو ته يې وفرمايل چې د مدينې منورې أنصار ځما د سِر خلګ دي ، زه و دوی ته په هجرت راغلئ يم او دوی وماته ځائ راکړئ دئ ، د دوی د نيکانو به عزت کوی او د دوی تر بديو به ورتيرېږی ماسوی له حدودو د الله (جل جلاله).

همدارنګه يې د مهاجرو په باب و أنصارو ته او د أنصارو په باب يې و مهاجرو ته توصيه او سپارښ وکړ او على الخصوص يې د قريشو په باره کښې خبرې وکړې.

همدارنګه روايت دئ چې د مرض په ورځو کښې د إسلام پيغمبر په داسې حال کښې چې فضل بن عباس تر لاس نيولئ ؤ او سر مبارک يې په يوه ټوکر تړلئ ؤ و مسجد نبوي ته راغلئ او پر ممبر باندې کښېنستئ او و حضرت بلال ته يې وفرمايل چې پر خلګو باندې ږغ وکړه چې ټول سره راسي چې زه خپل اخيري وصيت ورته وکړم ، حضرت بلال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدینې منورې په بازارو او کوڅو کښې نعرې وکړې تر څو چې ټول خلګ و مسجد نبوي ته راغلل ، بیا د إسلام پیغمبر په یوې ډېرې تاثیر ناکې او بلیغې خطبې شروع وکړه او وأصحابو ته یې وفرمایل چې تاسې ټول پوه سئ چې ځما أجل رانژدې سوئ دئ ، دا اوس اوس زه خپل ځان داسې وینم چې تاسې له ما څخه جلا سوې یاست او زه له تاسې څخه جلا سوئ یم ، کله چې له ما څخه جلا سئ نو په زړو سره له ماڅخه مه جلا کیږئ او مه پخپل منځ کښې په زړو کې سره جلا کیږئ ، اې خلګو ! هیڅ داسې پیغمبر و دنیا ته ندئ راغلئ چې په دنیا کښې دې همیشه پاته سوئ وي (یعنې ماسوی له حضرت عیسی او له ځینو نورو پیغمبرانو ، چې هغه هم په معتاد ډول په دنیا کښې هستوګه نلرې) نو زه به څنګه په دنیا کښې همیشه پاته سم او ماته د الله (جل جلاله) د لِقآء اشتیاق پیدا سوئ دئ .

لکه چې د إسلام د پیغمبر یو حدیث دئ چې :� من أحب لِقآءاللهِ أحب اللهُ لِقآئه . �

او همدارنګه یې و أصحابو ته وفرمایل چې اې أصحابو ! زه تاسې لره څنګه پیغمبر وم ؟ ایا جهاد مې له تاسې سره د کافرانو په مقابل کښې ندئ کړئ ؟ ایا (یعنې په لاره د جهاد کښې) ځما غاښونه ندې مات سوي ؟ ایا په دغه لاره کښې مې مخ د کفارو په برچو سره په وینو ندئ سور سوئ ؟ ایا قسم قسم تکلیفونه مې ندې کش کړي ؟ ایا د خپل قوم د جاهلانو سختۍ مې ندې زغملې ؟ ایا د لوږې په سبب مې په خپل نس پسې ډبرې ندې تړلې ؟ !!

أصحابو ورته وویل چې یا رسول الله ! په تحقیق سره د خدائ په لار کښې تا د هر قسم تکلیفو په مقابل کښې صبر او برداشت کړئ دئ .

اې د خدائ رسوله ! دا ته وې چې حقه لار دې و موږ ته را وښودله .

اې د خدائ رسوله ! ستا د مبارک ذات په طفیل موږ د پیړیو پیړیو له شرک ، کفر او بت پرستۍ څخه نجات پیدا کړ .

اې د خدائ رسوله ! ستا د بې مثاله توجه او دعوت په وجه موږ له رزیلو او خبیثو أخلاقو څخه پاک او په ښو أخلاقو سره مشرف کړه سولو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د خدای رسوله ! ستا په برکت څموږ له منځو څخه د پيړيو پيړيو دښمنۍ ولاړې او په اسلامي أخوت او وحدت څخه الله تعالی موږ برخورداره کړو ، الله (جل جلاله) دې و تاته د دغو ټولو نبوي اجراءاتو نيکه او غوره بدله درکړي .

د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمايل چې و تاسې دې هم الله پاک د خير جزا درکړي (يعني ددې په بدل کښې چې ځما دعوت تاسې قبول کړ او مومنان سولاست او بيا مو په ډيره فوق العاده او بې مثاله طريقه سره ځما د ژوند تر اخيري نيټې پورې زندګې ځما په طاعت او فرمانبرداري کښې تيره کړه .

)روضة الشهدآء و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! له واقعاتو څخه د مرض موت د پیغمبر د إسلام (صلی الله علیه وسلم) بله واقعه دا وه چي حضرت أم سلمه (رضي الله عنها) د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د سر و بالښت ته راغله او د إسلام د پیغمبر مبارک شونډان ښوریدل ، حضرت أم سلمه فرمایي چي ما ددې دپاره دده و مبارکي خولې ته غوږونه ورنژدې کړل چي دده مبارک له خولې څخه هغه څه واورم کوم چي دَی یې وایي ، نو له ده مبارک څخه مي واوریدل چي داسي یې ویل :

اې پروردګاره ! ځما أمت د دوږخ له اور څخه خلاص کړه او د قیامت د ورځي حساب پر دوی باندي اسانه کړه .

بیا ما پوښتنه ورڅخه وکړه چي اې د خدائ رسوله ! صحت مبارک دي څنګه دئ ، څه حال دي دئ ؟

ده مبارک راته وفرمایل چي اې أم سلمې ! له ما څخه رخصت اخستونکې سه ؛ ځکه نژدې ده چي بیا به ځما ږغ نه واورې ، په دې وخت کښي ناڅاپه حضرت علي راغلئ او د إسلام و پیغمبر ته یې وفرمایل چي یا رسول الله په خوب کښي مي ولیدل چي یوه زغره مي اغوستې وي ، ناڅاپه دغه زغره له ما څخه جلا سي او زه بې زغري پاته سم .

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي اې علي ! هغه زغره زه یم چي ستا پناه ګاه وم ، اوس هغه وخت رانژدې سوئ دئ چي زه به له دنیا څخه رحلت وکړم او ته به تنها پاته سې ، اې علي ! له ما څخه وروسته به ډېر مکروه کارونه او تکلیفونه و تاته ورسیږي ، نو باید چي ته تنګدلي ونکړې او د صبر لار غوره کړې او کله چي ووینې چي خلګ دنیا غوره کوي نو باید ته آخرت غوره کړې او په دې پوه سه ! چي د قیامت په ورځ به د حوض کوثر پر غاړه باندي تر هر چا له مخه ته له ما سره یو ځائ کیږې .

بیا ناڅاپه فاطمة الزهرآء راغله او د إسلام و پیغمبر ته یې عرض وکړ چي یا رسول الله ! خوب مي لیدئ چي د قرآنکریم یوه ورقه راسره وي او له هغې ورقي څخه قرآنکریم وایم ، ناڅاپه دغه ورقه له ما څخه غائبه سي .

د إسلام پیغمبر د خپلي ګراني لور د خوب په جواب کښي وفرمایل چي اې فاطمې ! هغه ورقه زه وم چي نژدې ده چي ستا له سترګو څخه به غائب سم او ته به له ما څخه پاته سې .

په دې منځ کښي حضرت امام حسن او حضرت امام حسین دواړه راغلل او وده مبارک ته یې وویل چي اې ځموږ مبارک نیکه ! موږ دواړو یو ډول خوب لیدلئ دئ چي هغه دادئ چي یو تخت په هوا کښي ځي ، روان وي او موږ تر هغه تخت لاندي لوڅ سرونه روان وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه تخت ځما تابوت او جنازه ده چي خلگ بې واخلي او تاسي به لوڅ سرونه تر هغه لاندي روان یاست .

حضرت أم سلمه فرمایي چي د اسلام د پیغمبر له دغو تعبیرو څخه په أهل بیت ښځي چغي او بغاري شروع سوې او د أهل بیتو زړو د إسلام د پیغمبر د فراق له غمه ، د غم او د درد په سکروټو کبابیدل شروع کړل .

غزل:

جانها در آتش است که جانان همیرود

سیلاب خون ز دیدهء گریان همیرود

یعقوب را ز یوسف خود دور میکند

خاتم بیرون ز دست سلیمان همیرود

آدم وداع سایهء طوبی همیکند

خضر از کنار چشمهء حیوان همیرود

دردا که گوهریست گران مایه صحبتش

دشوار دست داده وآسان همیرود

همدارنگه روایت دئ چي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تر وفات درې ورځي له مخه حضرت جبریل (علیه السلام) د إسلام و پیغمر ته راغلئ او ورته وې ویل چي الله (جل جلاله) پرتا باندي سلام وایي او زه یې وتاته راولیږلم او په دې کي مقصد اعزاز او اکرام ستا مبارک دئ ، سره له دې چي الله تعالی په هر څه عالم دئ خو ستا د اعزاز لپاره الله پاک ستا د حال پوښتنه کوي چي څرنگه یې ؟

دإسلام پیغمبر ورته وویل چي ځما حال دادئ چي پریشانه یم او دردمند او غمجن یم ، بله ورځ بیا جبریل ورته راغلئ او ذکر سوي خبر یې ورته وکړه ، د إسلام پیغمبر بیا هغه ړومبنئ جواب ورکړ ، په دریمه ورځ ملک الموت او یوه بله پرښته چي اسماعیل یې نوم ؤ چي پر داسي زرو پرښتو باندي دغه اسماعیل حاکم ؤ چي په دغو زرو پرښتو کښي د هري پرښتې بیا زر نوري پرښتې تر حکم لاندي وې ، د إسلام د پیغمبر ودروازې ته راغلل ، حضرت جبریل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام و پيغمبر ته وفرمايل چي عزرائيل ودروازې ته ولاړ دئ او اجازه غواړي او تر تا له مخه يې له هيچا څخه دده د روح د قبضولو اجازه ندده غوښتې او نه بې وروسته له تا څخه له هيچا څخه وغواړي ؟

جناب رسول کريم (صلى الله عليه وسلم) وفرمايل چي اې جبرئيله ! اجازه ورکړه چي راسي ، کله چي عزرائيل (عليه السلام) رغلئ او د سلام اچولو سنت يې ادا کړ نو يې د إسلام و پيغمبر ته وفرمايل چي الله پاک زه وتاته راليږلئ يم او حکم يې راته کړئ دئ چي ستا د فرمان مطابق به کار کوم ، نو ستا اختيار دئ چي ستا د مبارکي روح د قبضولو اجازه راکوې چي و عالمِ علوي ته يې يوسم او کې نه راکوي نو به زه بيرته ولاړ سم ، د إسلام پيغمبر د جبرئيل و طرفته وکتل ، جبرئيل ورته وويل چي الله تعالى ستا د لقاء مشتاق دئ ، نو د إسلام پيغمبر وفرمايل چي زه هم د الله (جل جلاله) د لقآء مشتاق يم او ملک الموت ته يې وويل چي په خپل کار مشغول سه .

نظم:

تو باز ذروهء نازي مقيم پردهء رازي

قرارگاه چي سازي درين نشيمن فاني

تو مرغ عالم قدسي حريف مجلس أنسي

دريغ باشد اگر تو درين مقام بماني

محترمو مسلمانانو ! د ملک الموت د اجازې غوښتلو يا وده ته د اجازې ورکولو په ارتباط به ډير مفصل بيان په راتلونکې برخه کښې درته راسي .

)روضة الشهدآء و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل على سيدنا محمد و على آله و صحبه وسلم تسليما .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روايت دئ چي د إسلام دپيغمبر د وفات په ورځ الله (جل جلاله) و ملک الموت يعني حضرت عزرائيل ته حکم وکړ چي ځما و حبيب حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) ته ورسه ، خو له دوو خبرو سره ډير خيال کوه : اول دا چي دده و کور ته بې اجازې دده ورداخل نسي او دوهم داچي بې اجازې دده ، دده روح قبض نکړي .

د الهي حکم مطابق ملک الموت سره له زرهاؤ پرشتو د اسلام د پيغمبر وکور ته راغلئ او د الله تعالی له طرفه د عزرآئيل په لاس کښي يو خط هم ؤ ، بيا حضرت عزرائيل د يوه أعرابي او صحرايي په شکل کښي دده مبارک د کور دباندي ودريدئ او داسي يې وويل : السلام عليکم أهل بيت النبوة و معدن الرسالة و مختَلَف الملائکه .

بيا يې وويل چي و ماته اجازه راکړی چي و حجرې مبارکي ته درسم ؛ ځکه له ډيره ليري ځايه څخه راغلئ يم !

حضرت فاطمې ورته وويل چي في الحاله د ملاقات موقع نده برابره ، د اسلام پيغمبر په خپل شان او حال مشغول او مصروف دئ !

حضرت عزرائيل دوهم ځل بيا اجازه وغوښتله ، بيا د فاطمې له لوري منفي جواب ورکړ سو ، دريم ځل حضرت عزرائيل بيا غوښتنه د اجازې وکړه او په دوني لوړ او هيبتناک اواز سره يې وکړه چي هر څوک چي د اسلام د پيغمبر په کور کښي وو له هيبت او ويري څخه ولړزيدئ ، په دغه وخت کښي د اسلام پيغمبر يو څه په هوښ کي راغلئ او سترگي مبارکي يې خلاصي کړې او وې فرمايل چي څه پيښه ده ؟

حضرت فاطمې ورته وويل چي يارسول الله ! يو نابلده سړئ چي په ډير هيبتناک او نادر شکل کښي دئ دباندي ولاړ دئ ، درې واره يې اجازه وغوښتله او ما عذر ورته پيش کړ خو دَی ځما و خبري ته غوږ نه نيسي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې فاطمې ! دا داسي سړئ دئ چي د دنيا ټول لذتونه او خوندونه له سړي څخه اخلي ، دا داسي څوک دئ چي د سړي ټولي ارزوگاني او مطلبونه له خاورو سره برابروي ، اې فاطمې ! دا هغه شخص دئ چي ډلي جماعتونه او د يوه مجلس خلگ سره جلا کوي ، اې فاطمې ! دا هغه الهي استازئ دئ چي کوچني ماشومان يتيمان او ښځي کونډياني گرځوي ، دا داسي څوک دئ چي بې کيلي او چابي ددروازې قلفان ورته خلاصيږي او بې وسلې له سړي څخه روح وړي ، که دروازه ورته وتړله سي پر ديوال باندي و کور ته راواوړي ، اې فاطمې ! دا ملک الموت دئ ، دا عزرائيل دئ چي تا بې پلاره کوي او ستا د داسي قدرمند پلار د روح د قبضولو دپاره راغلئ دئ ، اې فاطمې ! دا ځموږ د احترام په وجه په دروازه کښي ولاړ دئ او اجازه غواړي ، ورنه دا عزرائيل بولي چي اجازه غوښتل دده عادت ندئ ، ورسه ! دروازه ورخلاصه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت بي بي فاطمه په چغو او په بغارو ودروازې ته ورغله او عزرائيل ته يې دروازه ورخلاصه کړه او بيرته راغله د خپل مبارک پلار حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) و غيږې ته ورولوېدله ، په دغه وخت کښې ليږ ساعت د إسلام د پيغمبر سترګي مبارکي پټې سوې او د أهل بيتو داسي ګمان سو چي لکه چي رحمة اللعالمين رسول له دنيا څخه رحلت وکړ ، فاطمة الزهرآء د : � يا ابتاه ! � يعني اې بابکه اې بابکه ! نعرې شروع کړې ، خو د خپل پلار له لوري هيڅ جواب ورنکړ سو ، بيا يې د ژړا په حال کښې داسي وويل :

چي اې پلاره ! څما روح دې تر تا قربان سي يو ځل خو لا راته وګوره او يو خبره خو لا راسره وکړه !!!

د إسلام پيغمبر خپلې مبارکي سترګي روڼې کړې او وفاطمې ته يې وفرمايل چي اې څما لوري ! مه ژاړه د عرش حمَله پرشتې ستا د چغو په وجه په بغارو سوې ، او بيا يې ددې مبارکي له مخ څخه په خپل لاس ددې اوښکې ورپاکولې او د خوشحالۍ خبرې يې ورته کولې او داسي دعا يې فرمايله چي اې پروردګاره ! څما و ګراني لور فاطمې ته څما په مفارقت او جدايي کښې صبر وروبخښه ، بيا يې ودې مبارکي ته وفرمايل چي کله چي څما روح قبض کړه سي نو � انا لله وانا اليه راجعون � ووايه .

په دې وخت کښې د اسلام د پيغمبر ټولې بي بي ګاني حاضرې سوې او د إسلام پيغمبر و دوی ته په تقوی او طاعت سره وصيت وکړ او بيا يې حسنين په ډير تلوار راوغوښتل ، حسنين لوڅ سرونه په چغو او په بغارو د خپل نيکه وکور ته په منډه راغلل او سلام يې ووايه او د إسلام د پيغمبر وبغل ته کښينستل ، کله چي يې د خپل نيکه حال وليدئ نو په چغو سر سول تر داسي اندازې پورې چي هر چا د دوی ژړا اوريدله هغه په بغارو کيدئ ، او دا ددې ځائ ؤ چي ټول أهل زمين او ټول أهل اسمان او جنيات او پرشتې د سرور کآئنات په مصيبت کښې په ژړا ول .

نظم :

دوستان روز وداع است فغان درګيريد

دل بيک بارګي از جان و جهان بر ګيريد

شمع خورشيد بآه سحر بنشانيد

وز تب سوز جګر باري ديګر درګيريد

په � مقتل نورالأئمة � کښې راغلي دي چي د اسلام پيغمبر په پټه او په خفيه له خپل ځان سره د حسنينو په باب کښې داسي ويل چي زه نه پوهيږم چي جفاکاران د أمت څما به له تاسي سره څه وکړي ؟ حسنينو و خپل مبارک نيکه ته په ژړا ژړا وويل چي له تا څخه وروسته به څموږ ماوی او پناه ګاه څوک وي او څوک به څموږ غمګساري او دلنوازي کوي ، او حضرت بي بي فاطمې وويل چي اې بابکه ! که ما ته يو غم او درد راپيښ سو نو له تا څخه وروسته بې زه و چاته وايم او که حسنين د يو شي ارزو وکړي چي ته نه يې نو څوک به د دوی ناز واخلي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د غریبانو غمخور نبي ! اې د یتیمانو نازونکي نبي ! اې د بېچاره ؤ او بې کسانو پناګاه او دستګیر پیغمبره ! ستا په فراق کښې به زه د صبر کولو طاقت څنګه ولرم او بې له لیدلو ستا څخه به زه خپل ژوند او زندګي څنګه تیروم .

نظم :

درغم آباد جهان بې یار بودن مشکل است

غم ز حد بګذشت بې غمخوار بودن مشکل است

رفت دلدار دل خون ګشته را با خود ببرد

اې عزیزان !بې دل و دلدار بودن مشکل است

روایت دئ چې څنې له خواصو د أصحاب کرامو د حضرت رسول أکرم دحجرې مبارکې ودروازې ته ولاړ ول ، کله چې د حسنینو چغاري او بغاري واورېدلې نو دوی مبارکانو هم په چغو پیل وکړ ، د إسلام پیغمبر چې د خپلو أصحابو ژړاوي واورېدلې نو دَی مبارک هم په ژړا سو او وې فرمایل چې پر خپل أمت باندې د رحم او د شفقت له وجې ژاړم چې ایا وروسته له ما څخه به د دوی حال و کومې درجې ته ورسیږي .

وروسته د إسلام پیغمبر حضرت علي راطلب کړ ، کله چې حضرت علي راغلئ نو د إسلام پیغمبر هغه وصیتونه و ده ته وکړل کوم چې دده مبارک په زړه کښې ول .

حضرت علي (کرم الله وجهه) فرمایلي دي چې په دغه وخت کښې زر قسمه علمونه د إسلام پیغمبر وماته راوښودل چې له دغه هر قسمه څخه د زرو نورو قسمو د علم دروازې پر ما باندې خلاصې سوې .

وروسته حضرت عزرآئیل د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته تشریف راوړ ، وروسته له ویلو د السلام علیک أیهاالنبي ! څخه یې د الله تعالی و رسول ته عرض وکړ چې الله پاک پر تاباندې سلام وایي او وماته یې داسې حکم کړئ دئ چې ستا مبارکه روح قبض کړم ، خو په دې شرط چې ستا اجازه وي.

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې اې ملک الموت ! تر هغه پورې ځما روح مه قبضوه چې ځما ورور جبریل راځي ، ملک الموت ورته وویل چې زه ستا په دې خبره کښې تابعدار یم .

وروسته الله (عز وجل) و خازن ته د دوږخ چې مالک نومیږي وفرمایل چې ځما د حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مطهره او پاکه روح و اسمان ته راځي نو پدې وجه د دوږخ اور مړ کړه ، او دارنګه یې د جنت و خازن ته چې رضوان نومیږي وویل چې د سیدالأنبیآء (صلی الله علیه وسلم) د مقدسي روح دپاره جنت ښائسته کړه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداراز د جنت و حورو ته حکم وکړ سو چې خپل ځانونه سنګار کړی چي ځما د حبيب روح درځي او و ټولو پرشتو ته د عالم ملکوت حکم وکړ سو چي په استقبال کي د روح د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) صف صف ودرېږی ۰

وروسته الله (جل شانه) و جبريل ته حکم وکړ چي د جنت يو دستمال درسره واخله او ځما و حبيب ته ځان ورسوه ، حضرت جبريل په ژړا ژړا د اسلام د پيغمبر و حضور ته راغلئ ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې ځما دوسته په داسي سخت ساعت کښي دي زه تنها پرېي ايښئ يم !

جبريل ورته وويل چي تر اوسه پوري ستا په خدمت مشغول وم او اوس مي داسي د خوشحالی خبري هم درته راوړي دي چي ستا له مرضي سره مطابقي او وتاته محبوبي دي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي هغه کومي خبري دي ؟

حضرت جبريل ورته وويل چي : � ان النيرانَ قد أخمدَت والجنان قد زخرفت و الحورالعين قد تزينت و الملائکة قد صففت بقدوم روحک. �

د اسلام پيغمبر و حضرت جبريل ته وفرمايل چي داخو ډير نيک زيري دي مګرماته داسي خبر وکړه چي ځما سترګي په روښانه سي او زړه مي په خوشحاله سي !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي پر ټولو انبيآؤ او د دوی پر امتو باندي جنت تر هغه پوري حرام دئ چي ته او ستا امتيان ورداخليږي ، د اسلام پيغمبر بيا ورته وفرمايل چي تر دغه يو بل غټ د خوشحالی زيرئ راباندي وکړه !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي يا رسول الله ! دا خبره فيصله سوېده چي د حشرګاه پر ميدان به د شفاعت تاج او خول تر هر چا له مخه ستا پر مبارک سر باندي ايښودل کيږي ،

د اسلام پيغمبر بيا ورته وفرمايل چي اې جبريله ! داسي خبر راته وکړه چي ځما له زړه څخه د ملالت او د خفګان غوټې خلاصي کړي !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي اې مقتدی د انبيآؤ او د رسولانو ! راته ووايه د کوم شي په غم کښي يې او په کوم شي فکرمند يې چي دغو ټولو خبرو ستا له مبارک زړه څخه هغه غم او فکر ليري نکړ ؟

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي له ما سره فکر او غم د أمت دئ چي وروسته له ما څخه به ددين زده کړه دوی له چا څخه کوي ؟ د رمضان د مبارکي مياشتي روژې به چي زه نه يم په څه ډول دوی نيسي او د حج مراسم به په څه ډول تر سره کوي او د آخرت په ورځ به ددوی انجام او عاقبت څنګه کيږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې سروره ! زړه مبارک دي خوشحاله کړه په دنیا کښي به الله پاک ستا امتیان پخپله ساتنه سره دروساتي او د قیامت په ورځ به دونه امتیان ستا په لمن کښي الله تعالی دروبخښي چي ته به په خوشحاله سې!!!

د اسلام پیغمبر وفرمایل چي اوس مي نو زړه خوشحاله سو او سترګي دي راروښانه کړې .

له دې څخه وروسته رحمة اللعالمین رسول و ملک الموت ته د روح د قبضولو اجازه ورکړه ، ملک الموت دده مبارک د روح په قبضولو شروع وکړه ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر د خپلي خوني و بام ته کتل او لاس مبارک بې پورته کوئ او د � بالرفیق الأعلی � الفاظ بې ویل .

چـــــي يـــــو ناخــــــاپه دده مبـــــــارک مطـــــــــهره روح قبـــــض کړه سوه او و عالـــــــم الوصال ته يـــې کــــــــوچ او ارتـــــــحال وکـــــــړ .

مثنوي:

رفت آن طاوس عرشي سوي عرش

چون رسید اندر مشامش بوي عرش

شاه بازي این قفس درهم شکست

رفت خوش بر ساعد سلطان نشست

نظم :

شعلهء آتش تو جان میسوزد

وز فراق تو دل پیر و جوان میسوزد

این چه در دست کزو خون بجگر میریزد

وین چه سوزاست کزو جان و جها ن میسوزد

شـــــرح این غــــم چه نــــویسم که قلم میشکند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصف این حال چه گویم که زبان میسوزد

محترمو مسلمانانو ! د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د غسل ، تکفین او د جنازې د لمانځه په اړه بیان او دارنګه د أصحاب کرامو غبرګون د ده مبارک د فراق په وجه او دارنګه د إسلام د پیغمبر د ځینو مهمو وصیتونو ذکر به په راتلونکي برخه کښې انشاءالله درته راسي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کښې ځني خبري چې دجناب سرور کائنات (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښې رامنځته سویدي اوپه تیرو برخو کښې یې ما ذکر نه دئ درته کړئ درته یاداوري کوم او نور د هغو خبرو په باب وضاحت درته کوم دکوموچي مي دتیري برخي په اخیرکښې وعده درسره کړې وه .

)۱ : (خبر داده چي ځینوعلماوو ذکرکړیدي چي داسلام پیغمبر چي ومدیني منورې ته دحجة الوداع دسفرڅخه لا نه ؤ رارسیدلئ د بغل درد ورعارض سو ترداسي اندازې پوري چي له دغه دردڅخه په تکلیف سو ، چي دیارلس لمونځونه یې په داسي ډول وکړل چي امام د لمانځه به حضرت ابوبکر ؤ اووه مبارک به په ابوبکر پسي اقتداء کوله بیا دصفري دمیاشتي په اخرکښې دچهارشنبې به ورځ دحضرت میموني رضي الله عنها په کور کښې دسردرد اوتبه وروﻻړه سوه.

)۲ : (داسلام پیغمبر وحضرت بي بي عائشې ته په مرض الموت کښې اطلاع ورکړه چي درببع الاول په میاشت کښې به زه له دې ددنیا څخه رحلت کوم ، دحضرت عائشې په زړه نو یوازي الله (جل جلاله) خبر ؤ چي له اطلاع سره سم به څه قسم حاﻻت ددې په زړه مسلط سوي وي.

)۳ : (دمر ض الموت په جریان کښې داسلام پیغمبر یووخت په تاکید سره داحکم وکړچي ابوبکرته ووایاست چي وخلګوته لمونځ ورکړي یعني زه دمرض دشدت په وجه ددې نه یم چي وخلګوته په جماعت لمونځ ورکړم

داسلام دپیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له دې کار څخه چي ده به په حضرت أبوبکر پسي د جماعت لمونځ وکړ او دارنګه ده له دې حکم څخه چي ذکر سو أهل السنة والجماعت دغه مسئله رااېستلې ده چي أحق په خلافت سره د اسلام له پیغمبر څخه وروسته حضرت أبوبکر الصدیق ؤ ، ددې مسئلې نور دلائل هم سته چي د ځنو ذکر به د بل بیان په ضمن کښې درته راسي علی أنوف أهل التشیوع.

)۴ : (د مرض موت په جریان کښې یو وخت د إسلام پیغمبر په مسجد نبوي کښې و أصحاب کرامو ته د خپل وصیت په سلسله کښې وفرمایل چي اې ځما أصحابو ! اې ځما وروڼو ! زه ستاسي په منځ کښې د پیغمبر په حیث واوسیدم او کومه وحي چي به حضرت جبریل (علیه السلام) د الله (جل جلاله) له طرفه وماته راوړله نو هغه به مي و تاسي ته ویله ، کوم څه چي حلال دي په هغه به مي أمر درته کاوئ او کوم څه چي حرام دي له هغه څخه به مي تاسي منع کوﻻست ، ټول أصحاب په چغو او په بغارو سول ، حتی ځینو علماؤ فرمایلي دي چي له ډیري نفستنګۍ څخه یې خپلي جامې څیرلې او پر خپلو سرو باندي یې خاوري اچولې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې جريان کښې حضرت أبوبکر د اسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چې يارسول الله ! ما نن شپه يو خوب وليدئ هغه دا ؤ چې د حضرت عآئشې له سر څخه ټکرئ او پوړنئ و هوا ته پورته سي .

د اسلام پيغمبر وده ته د خوب معنى په دې ډول ورکړه چې کوم چا چې دغه خوب ليدلئ دئ معنى يې داده چې دده ځوم به له دې دنيا څخه رحلت وکړي ، بيا حضرت عمر عرض وکړ چې اې د خدائ رسوله ! ما هم نن شپه په دې ډول خوب وليدئ چې عدل مې مات او شکسته سي ، داسلام پيغمبر ورته وفرمايل چې اې عمره ! عدل د تمام جهان زه وم کله چې زه له دې جهان څخه ولاړ سم نو ستا عدل به مات سي ، بيا حضرت عثمان عرض وکړ چې يارسول الله ! ما هم نن شپه خوب وليدئ چې يوه ورقه د قرآنکريم په هوا الوتې وي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چې اې عثمانه ! هغه ورقه د قرآن زه يم ، کله چې زه رحلت وکړم نو د وحې سلسله به ختمه سي .

محترمو ! د أهل بيت د خوبو بيان مې په تيرو برخو کې درته ذکر کړئ دئ .

)٥ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) چې د ځکندن او د نزع په حال کښې کومې کلمې ويلې هغه په دې شرحه وې :

اول : � اللهم أعني على سكراتِ الموتِ � و في رواية � على منكرات الموت . �

دوهم : � لاإله الا الله إن للموت سكرات. �

دريم : � اللهم رب اغفرلي و ألحقني بالرفيق الأعلى . �

)٦ : (چې د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) چې کله و دنيا ته تشريف راوړئ نو اوله خبر چې ده په دنيا کې کړېده نو هغه دا وه :

الله أكـــــبر كبيرًا والحمدلله كـــثيرًا و سبحانَ اللهِ بكرة و أصيلا .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چې هغه : � الله أكبر � ؤ .

دا کلمې ده مبارک د شيرخورى په وخت کښې ، هغه وخت وويلې چې حضرت حليمې سعديې اول ځل وده مبارک ته تئ ورکوئ .

او اخيري الفاظ دده مبارک په دنيا کښې � الرفيق الأعلى � وو .

)٧ : (د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په جريان کښې و خلګو ته په خطاب کښې وفرمايل چې له دې دنيا څخه ځما دتللو وخت رانژدې سوئ دئ ، د هر چا که پر ما باندي حق پاته وي نو دلته دې په دنيا کښې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما څخه واخلي ، په دې وخت کښې يوه نفر وويل چې اې د خدایٔ رسوله ! څما پر تا باندي درې درهمه باندي دي !

د اسلام پيغمبر وفرمايل چې زه د چا تکذيب نکوم او نه و چاته قسم ورکوم ، دغه درې درهمه دي له کومه رويه پر ما باندي دي ؟

دغه سړي ورته وويل چې يو وخت يو مسکين تيريدئ تا و ماته وويل چې درې درهمه ودغه مسکين ته ورکه او بيا ما هغه درې درهمه ورکړل ، مګر تا بيا وماته رانکړل !

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چې ودغه سړي ته درې درهمه ورکړه .

په سيرَ کښې د امام شهيد ، امام اسماعيل خوارزمي او په � روضة الإسلام � کښې د قاضي سديدالدين راغلي دي چې په دغه مجلس کښې � عکاشه اسدي � ولاړ سو او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چې يا رسول الله ! يوه خبره کوم پدې وجه چې تا په دې باره کښې چې که د چا پر ما باندي کوم حق وي نو مطالبه دې وکړي ډير تکرار ، تاکيد او مبالغه وکړه که داسي نه وایٔ نو مادا خبره نه کوله ، هغه خبر داده چې د تبوک په غزا کښې تا په يوه غمچينه او تازيانه باندي � اوښه � وهله ناڅاپه هغه تازيانه پر ما باندي ولګېدله او زه ډير په تکليف سوم ، نو اوس زه د هغې غمچينې د قصاص غوښتونکئ يم!

په دغه وخت کښې هغه غمچينه د حضرت فاطمې په کور کښې پرته وه د اسلام پيغمبر دا غمچينه راوغوښتله او و عکاشه تې وويل چې تاته دي الله (جل جلاله) خير درکړي چې دا قصاص دې د آخرت وورځې ته پرېښښودئ ؛ ځکه چې د قيامت په ورځ چې تمام پيغمبران او ملائکه او ټول انسانان دحشرګاه په ميدان کښې دالله تعالی په حضور کي حاضر وي نو په دغه وخت کښې چې يو څوک له يو چا څخه د خپل حق مطالبه کوي نو د هغه دپاره دا کار دډير لویۍ خجالت او د سختي شرمندګۍ سبب ګرځي ، راسه ! اوس خپل قصاص له ما څخه واخله .

په دې وخت کښې ډيرو أصحابو په شمول د حسنينو و عکاشه ته احتياجونه او زارۍ وکړې چې د اسلام د پيغمبر په بدل کښې موږ سل سل غمچيني ووهه ! خو د إسلام له پيغمبر څخه له دغي غوښتني تير سه !

عکاشه د هيڅا خبر ونه منله او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چې يا رسول الله ! تا چې زه په غمچينه ووهلم هغه وخت څما شا لوڅه وه نو ته به هم خپله مبارکه شا راته لوڅوې

د إسلام پيغمبر خپله مبارکه شا ورته لوڅه کړه ، کله چې عکاشه دده مبارک پر مبارکه شا باندي د نبوت مهر وليدئ نو هغه يې مچ کړ او بيا يې د إسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چې اې د خدایٔ رسوله ! څما قصاص اخستل مقصد نه ؤ ، بلکي څما مقصد همدغه کار ؤ چې و مې کړ ، په دې سبب چې تا فرمايلي دي : � من مس جلدي لن تمسه النار أبدًا . �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدغه مجلس کښي د إسلام پيغمبر وفرمايل چي د هر چا پر ذمه که د چا حق وي نو اوس دي لا له هغه څخه ځان خلاص کړي او دا فکر دي نکوي چي رسوا به سم ؛ ځکه چي د دنيا فضيحت ډير اسانه کار دئ تر فضيحت د آخرت ، نو يو نفر ولاړ سو او وې ويل چي يا رسول الله ! درې درهمه د غنيمت له مال څخه ما په خيانت وړي دي چي هغه اوس ځما پر ذمه باندي دئ ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي دا خيانت دي ولي وکړ ؟

ده ورته وويل چي يا رسول الله ! ورته محتاج وم

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چي دغه درې درهمه له دغه سړي څخه واخله .

بيا د اسلام پيغمبر وفرمايل چي په هر چا کښي که يو بد صفت موجود وي (يعني او له ځانه يې نسي ليري کولای) نو ولاړ دي سي هغه صفت دي ذکر کړي چي زه دعا ورته وکړم !

يو نفر ولاړ سو او وې ويل چي يا رسول الله ! په ما کښي درې بد صفتونه موجود دي:

اول دا چي دروغ ډير وايم ، دوهم دا چي فحش او بدګويي ډيره کوم ، دريم دا چي خوب ډير کوم!

د اسلام پيغمبر دعا ورته وکړه او وې فرمايل چي اې خدايه ! ددغه سړي صدق او رشتيا ويل نصيب کړه (يعني او فحش ګويي ورڅخه ليري کړه) او خوب يې کم کړه په دې ډول چي هر وخت دده زړه وغواړي رابيداره کيدلای سي .

په دې وخت کښي يو بل نفر ولاړ سو او عرض يې وکړ چي اې د خدائ رسوله ! په ما کښي دوه بد خويونه دي :

اول بد خوی مي دادئ چي دروغ وايم ، دوهم بد خوی مي دادئ چي منافقت کوم!

د اسلام پيغمبر وده ته هم دعا وکړه .

محترمو مسلمانانو ! په دې بيان کښي و موږ او تاسي ته دا درس او تعليم موجود دئ چي د حقوق الله او د حقوق العباد د دواړو کامل رعايت وکړو او که ځموږ پر ذمه باندي د الله پاک يا د بنده حق پاته وي نو له هغه څخه په دنيا کښي لا په هغه طريقه ځان خلاص کړو کومه چي شريعت د له حقوقو څخه د خلاصوالي دپاره بيان کړېده ، خاص بيا د بندګانو حقوق ؛ ځکه چي د بنده له حق څخه انسان په توبه سره هم نه خلاصيږي تر څو چي و هغه بنده ته يا حق ورونه رسوي يا هغه عفوه ورته ونکړي .

په کتاب د � الإسلام و سآئرالأديان � کښي د � شامي � په حواله ذکر سويدي چي د يوې روپۍ شپږمه حصه حق که د چا پر ذمه باندي پاته ۀ نو ددې په بدل کښي به اوه سوه په جماعت سره ادا سوي لمونځونه دده و هغه حقدار ته ورکړه کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په یوه ثابت او مشهور حدیث کښي راغلي دي چي د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و أصحاب کرامو ته وفرمایل چي تاسي پوهیږئ چي ځما له أمت څخه مفلس کوم سړئ دئ ؟

أصحابو ورته وفرمایل چي مفلس خو هغه څوک دئ چي درهم او دینار نلري (یعني دنیا نلري) !

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل یعني چي مفلس ځما له أمت څخه هغه دئ هغه دئ چي د قیامت په ورځ راسي په داسي حال کښي چي لمونځونه ، روژې ، حج او داسي نور عبادتونه یې کړي وي خو له دې سره سره یې په دنیا کښي و یو چاته ښکنځل کړیوي ، د بل چا یې بیا مال خوړلئ وي ، دبل چا یې بیا په ناحقه وینه توی کړې وي او داسي نور ، نو دده دغه ټول عبادتونه و دغو حقدارانو ته ورکړه سي او دَی خالي لاس پاته سي .

او ځینو ثابتو روایاتو له مخي دا خبره لا هم سته چي که دده په طاعت او عبادت د حقدارانو غاړه نه ووځي نو بیا دده د حقدارانو ګناوي دده پر ذمه باندي ګرځي .

)٨ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت په جریان کښي په مختلفو نوبتو و أصحاب کرامو ته قسم قسم نصیحتونه او وصیتونه وکړل ، چي ځني نمونې یې په تیرو برخو کښي وتاسي محترمو ته ذکر سوې ، له جملې د هغوی څخه یو نصیحت دده مبارک دا ؤ چي و أصحاب کرامو ته یې وفرمایل چي زه پر تاسي باندي له دې څخه نه بیریږم چي تاسي به بیرته کفر او شرک غوره کړی ، مګر له دې څخه بیریږم چي و دنیا ته به رغبت وکړی او د دنیا په وجه به پخپل منځ کښي اختلافات او جنګونه شروع کړی .

لکه چي د اسلام پیغمبر فرمایلي دي : � حب الدنیا رأس کل خطیئة . �

او همدارنګه دده مبارک و خپلو ازواجو مطهراتو ته د خانه نشینۍ، ستر او له نامحرمه خلګو څخه د دوی د ځانو د ساتلو په باب وصیت وکړ او دغه مبارک آیت یې ورته تلاوت کړ : � و قرن في بیوتکن و لاتبرجن تبرج الجاهلیة الأولی . �

)٩ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښي و جبریل ته وفرمایل چي اې جبریله ! له ما څخه وروسته بیا به و مځکي ته راکښته سې او که یا ؟

جبرئیل ورته وویل چي له تا څخه وروسته به زه هیڅ وخت و مځکي ته راکښته نه سم ، مګر لس واره راکښته کیږم چي لس ګوهره له دنیاوالو څخه وړم .

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه لس کوم ګوهرونه دي ؟

جبریل (علیه السلام) ورته وویل چي یا رسول الله ! اول وار چي له تا څخه وروسته و مځکي ته راکښته سم نو د صبر ګوهر به له دنیا څخه یوسم چي بیا به په هیڅ درویش او فقیر کښي (یعني او دارنګه په هیچا کښي) صبر کول پاته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسي ، دوهم وار چي راکښته سم نو د شرم گوهر به له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به له هيچا سره شرم او حيا نسي پاته ، دريم وار چي راکښته سم نو گوهر د محبت به له دنيا څخه پورته کړم چي هيچا ته به محبت نسي پاته ، څلرم وار به گوهر د عدل او انصاف له دنيا څخه پورته کړم چي بادشاهان به له عدل او انصاف څخه خالي پاته سي ، پنځم وار به گوهر د برکت له دنيا څخه پورته کړم چي په دنيا کي به په هيڅ شي کي برکت نسي پاته ، شپږم وار به گوهر دسخاوت پورته کړم چي هيڅوک به له فقيرانو سره خپلوي او ياري نکوي ، اوم وار به له دنيا څخه گوهر د صدق او راستئ پورته کړم چي هيڅوک به راست گويه او صادق نسي پاته ، اتم وار به گوهر د عمل په علم له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به علماء بې عمله پاته سي ، لسم وار به گوهر د برکت د قرآن مجيد له دنيا څخه پورته کړم ، بيا به د قيامت علامې ښکاره سي او حضرت اسرافيل به په شپېلئ کښې پوه کړي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء ، قصص القران و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښي هم د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت او دده مبارک له رحلت سره متصل ځیني مهمي خبري درته کوم .

اوله خبره داده چي په مرض موت کښي د اسلام پیغمبر یو وخت حضرت علي و خپل حضور ته وغوښتئ او ورته ویې فرمایل چي رنګ او یو کاغذ او ورقه راوړه چي ستا دپاره یو وصیت ولیکم .

حضرت علي فرمايلي دي چي ما فکر وکړ چي داسي ښېښه نسي چي زه قلم ، رنګ او کاغذ پيد اکوم او بيرته راځم د اسلام پيغمبر وفات کړئ وي ، نومي وده مبارک ته وويل چي يارسول الله ! هر وصيت چي کوې په خوله يې راته وکړه له ما څخه انشآءالله نه هيريږي !

نو د اسلام پيغمبر وفرمايل چي : � الصلوات و ماملکت أيمانکم � و في رواية � الله الله في ما ملکت أيمانکم البسوا ظهورهم و اشبعوا بطونهم و الينوا لهم القولَ . �

دوهمه خبره داده چي کله چي د إسلام د پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) مرض ډير سخت سو د پنجشنبې ورځ وه ، نو ده مبارک وغوښتل چي يو خط او يوه عهدنامه وليکي ، نو يې و عبدالرحمن بن أبي بکر ته وويل چي يوه تخته راوړه چي زه د أبوبکر دپاره خط وليکم (يعني په دې باره کښي چي دَی به له ما څخه وروسته خليفه د اسلام وي چي د خلګو په منځ کښي اختلاف منځته رانسي) ځکه الله (جل جلاله) او مومنان له دې څخه منع کوي چي له أبوبکر څخه پرته دي بل څوک خليفه سي .

اهل السنت والجماعت په دغه خبره هم دليل نيسي پر دې باندي چي د اسلام له پيغمبر څخه وروسته أحق په خلافت سره حضرت أبوبکر ؤ .

دريمه خبره داده چي چي په دوران کښي د سختۍ د مرض دده مبارک اصحاب کرام دده مبارک په حجره کښي سره راټول سول ، نو ده مبارک ورته وفرمايل چي ماته يو شئ راوړئ چي زه وتاسي ته يو وصيت خپل وليکم چي وروسته له ما څخه بيا هيڅکله تاسي ګمرهان نسئ.

د أصحابو په منځ کښي د نظر اختلاف پيدا سو ، ځينو وويل چي بايد دده مبارک په قول باندي عمل وکړ سي او د وصيت د ليکني دپاره يوه ورقه ورته راوړله سي ، او ځينو وويل چي د إسلام پيغمبر په تکليف دئ نو مناسب ندئ چي ورقه ورته راوړو او د وصيت په ليکلو سره تکليف ورکوو ، حضرت عمر هم دا خبره تايد کړه او وې ويل چي د الله پاک کتاب قرآن مجيد څموږ په منځ کښي موجود دئ او څموږ د هدايت دپاره کافي دي ، خو په دغو دواړو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلو کښي يوې ډلي هم يو غلط سوچ او يو فاسد مقصد په زړه کښي نه درلودئ او دا ځموږ د أهل السنت والجماعت دعلماؤ مَسلَک دئ �على رغم أنوف الشيعة .

څلرمه خبره داده چي د إسلام پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مرض موت په وخت کښي اوه ديناره درلودل چي له حضرت عائشې سره پراته وه ، نو ده مبارک هغه اوه ديناره و حضرت علي ته ورولیږل چي حضرت علي بيا دده مبارک له هدايت سره خيرات کړل پنځمه خبره داده چي ددې دپاره چي دده مبارک له رحلت څخه وروسته خلگ دده مبارک په شان کښي د يهودو او نصاراؤ په ډول إفراط او تر حد تيرئ ونکړي په مرض موت کښي بې د الفاظ هم تکرارول � لَعنَ الله اليهودَ والنصارى ، اتخذوا قبور أنبيآئهم مساجد . �

شپږمه خبره داده چي د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أهل بيتو د کور له يوه طرف څخه دا کلمې اوريدلې او په ظاهره هيڅوک دوی نه ليدئ : � السلام عليکم أهلَ البيت و رحمة الله وبرکاته ، کل نفس ذائقة الموت و انما توفون أجور کم يومَ القيامة � دغه کلمې پرشتو او ملائکو ويلې چي د إسلام د پيغمبر د أهل بيت تعزية او فاتحه خواني يې کوله.

همدارنگه يو غټ سړئ چي ډير سباحت يې درلودئ د أصحابو وحضور ته راغلئ او وې ژړل او بيا يې و أصحابو ته وکتل او وې ويل چي بېشکه الله پاک له هر مصيبت څخه تسله ورکونکئ دئ او د هر فائت عوض ورکوي او د هر هالک خلف پيدا کوي ، د الله تعالی و طرفته متوجه سې او جزع ، فزع او ملالت مکوی ، مصيبت زده په حقيقت کي هغه څوک دئ چي دده د مصيبت جبران ونکړ سي او په مصيبت کښي صبر ونکړي .

دغه سړئ د أصحابو له مجلس څخه ولاړئ بيا حضرت أبوبکر و أصحابو ته وفرمايل چي دغه سړئ حضرت خضر(عليه السلام) ؤ ، ځموږ او ستاسي د تعزيت او د تسلې دپاره راغلئ .

اوومه خبره د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د وفات سره سم د أصحاب کرامو د غبرگون او د عکس العمل په باره کښي ده:

محترمو مسلمانانو ! علماَء کرامو د سيرَ ذکر کړيدي چي د آنحضرت (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أصحاب کرام ټول په عمومي لحاظ داسي حيران وگرځيدل چي داسي بې له شانه څخه ښکاريدله لکه چي عقلونه يې سلب سويوي او د بدن ټولي قواوي او حواس يې له کار څخه معطل پاته سويوي ، خو لدې سره سره ددوی د ځنو حال له ځنو نورو څخه فرق او توفير درلودئ ، د ځينو کيفيت په دې ډول ؤ چي لکه گونگيان ، ژبې يې وتړلي سوې او خبري يې نسوائ کولائ او هوش او سد يې له سرو څخه ولاړئ ، چي يو له دغي جملې څخه د إسلام دريم خليفه حضرت عثمان بن عفان (رضي الله تعالى عنه) ؤ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځينو حال په دې ډول ؤ چي پر خپلو ځايو باندي له حركت څخه عاجز وګرځېدل او طاقت د ګرځېدلو يې نه ؤ ، چي د إسلام څلرم خليفه حضرت علي بن أبي طالب (كرم الله وجهه) هم له دغي ډلي څخه ؤ .

او ځيني مريضان سول او بيا دونه ډنګر او كمزوري سول چي اخير په دغه كمزوري كښي په وفات ورسيدل .

او ځينو بيا په داسي دعاؤ شروع وكړه چي الله (جل جلاله) دي موږ په سترګو باندي ړانده كړي چي د اسلام د پيغمبر څخه وروسته بيا بل څوک په سترګو ونه وينو او دونه فرياد بې كوئ لكه څرنګه چي بې حاجيان د إحرام په تلبيه كښي كوي .

او د حضرت عمر (رضي الله عنه) عقل داسي مختل وګرځيدئ چي نعرې يې وهلې او قسمونه يې كول چي د خداىٔ تعالى رسول وفات سوئ ندئ ، بلكي بې هوښي باندي راغلې ده ، لكه چي په كوه طور كښي پر حضرت موسى (عليه السلام) باندي بې خودي راغله ، او دابې وويل چي زه اميدوار يم چي جناب رسول الله (صلى الله عليه وسلم) به تر هغه وخته پوري په دنيا كښي ژوندئ وي چي د ټولو منافقانو ژبي او لاسونه ورپرې كوي .

او ځنو منافقانو وويل چي كه محمد (صلى الله عليه وسلم) پيغمبر وائ نو وفات بې نه كولاىٔ ، حضرت عمر چي دغه خبر واورېدله نو خپل تيغ يې كش كړ او د مسجدنبوي په دروازه كښي ودريدئ او وې ويل چي هر چا كه وويل چي پيغمبر د اسلام وفات سوئ دئ نو په دغه توره بې سره دوه ځايه كړم ، خلګو چي د حضرت عمر دغه وينا واوريدله د إسلام د پيغمبر په وفات كښي شک او شبهه ورته پيدا سوه.

حضرت أسمآء بنت عميس خپل لاس د إسلام د پيغمبر د اوږو مباركو و مابين ته وروړئ او مهر د نبوت يې نكړ پيدا نعره يې وكړه چي مُهر د نبوت د اسلام د پيغمبر له مباركو اوږو څخه پورته سوئ دئ ، نو دا ددې دليل دئ چي حضرت رسو ل الله (صلى الله عليه وسلم) له دې فاني دنيا څخه نقل كړئ دئ .

په دغه وخت كښي حضرت أبوبكر په كور كښي ؤ ، كله چي د أصحاب كرامو او د حضرت عمر له دغي واقعې څخه خبر سو نو په تلوار په داسي حال كښي د حضرت بي بي عآئشې و حجرې ته راروان سو چي په لاره كښي يې ژړل او داسي يې ويل :

وا محـــــــــــمداه ! وانقـــــــطاع ظهراه

تر څو چي و مسجد نبوي ته راورسيدئ ، خلګ يې وليدل چي په سخته پرېشاني كښي واقع سويدي ، مګر ده مبارک و هيڅا ته التفات ونكړ د حضرت عآئشې و حجرې ته ورغلئ ، د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) مبارک مخ يې لوڅ كړ او پرمبارک نوراني تندي باندي يې مچ كړ او خوله يې دده مبارک پر مباركه خوله باندي وركيښودله او داسي يې وويله : � وا نبياه . � !

وروسته يې سر راپورته كړ او وې ژړل ، دوهم وار يې بيا دَى مبارک مچ كړ او وې ويل :� وا صفياه. � !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا يې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دريم ځل يې بيا دَی مبارک مچ کړ او وې ويل :� وا خليلاه ! بابي أنت و أمي طبت حيا وميتا لا يجمع الله عليک موتتين أما الموتة التي کتبت عليک فقد وجدتها . �

او داسي يې وفرمايل چي اې د إسلام پيغمبره ته تر دې ډير لوړ يې چي خلگ دي صفت وکړي او له دې څخه ډير بالاتر يې چي پر تا باندي خلگ وژاړي ، کچيري اختيار څموږ په لاس کښي وایٔ نو ما به خپل ځان تر تا قربان کړیٔ وایٔ او کچيري دا نه وایٔ چي پر مرده باندي له ژړا کولو څخه تا و موږ ته منع کړېده نو خامخا به ما دونه ژړلي وایٔ چي له سترگو څخه به مي چنې بهيدلي وایٔ ، بيا يې وويل چي اې الله ! ته څما له طرفه ستا و پيغمبر ته سلام ورسوه او بيا يې وويل چي اې محمده ! ما د الله (جل جلاله) په حضور کښي ياد کړه.

پوه سه چي د حضرت أبوبکر ددغه قول په مطلب کښي علماؤ اختلاف کړیٔ دیٔ چي :� لا يجمع الله عليک موتتين � .

ځينو علماؤ فرمايلي دي چي د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته ځنو خلگو داسي گمان ښکاره کړ چي د اسلام پيغمبر بيرته راژوندئ کيږي ددې لپاره چي منافقان له منځه څخه يوسي ، نو حضرت أبوبکر په دغه قول سره ددغه گمان ترديد وکړ .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي مطلب دده دا ؤ چي په قبر کښي ستا دپاره مرگ نسته ، لکه نور خلگ چي په قبر کښي د نکير او منکر د سوال او جواب دپاره په قبر کښ را ژوندي کيږي او بيا بيرته مړه کيږي .

او ځنو علماؤ فرمايلي دي چي له دوهم مرگ څخه مراد غم او پرېشاني ده ، يعني له دغه پرېشانۍ څخه پرته چي د وفات په وخت کښي دي تېره کړه له بلي هيڅ پرېشانۍ سره به مخامخ نسې .

وروسته حضرت أبوبکر دباندي راووتیٔ او حضرت عمر يې وليدیٔ چي د خلگو په منځ کښي ولاړ دیٔ او وخلگو ته وايي چي حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) وفات ندیٔ کړیٔ او نه دَی وفات کوي ، تر څو پوري چي منافقان په قتل ونه رسوي .

حضرت أبوبکر و حضرت عمر ته وفرمايل چي کښېنه ! خو حضرت عمر له کښينستلو څخه منع وکړه ، نو حضرت صديق أکبر و حضرت عمر ته وويل چي اې سړيه ! په دې پوه سه ! چي پيغمبر د اسلام له دنيا څخه رحلت کړیٔ دیٔ ، ايا تا ندي اوريدلي چي الله (جل جلاله) په قرآنکريم کښي و خپل پيغمبر ته فرمايلي دي چي : � إنک ميت و إنهم ميتون � او همدارنگه يې ورته فرمايلي دي : � و ما جعلنا لبشر من قبلک الخلد أفإن مت فهم الخالدون � .

وروسته حضرت أبوبکر د نبي کريم (صلی الله عليه وسلم) پر ممبر باندي ودريدیٔ او خلگو عمر پريښودیٔ او أبوبکر ته متوجه سول ، حضرت أبوبکر خطبه او نصيحت شروع کړ ، اول يې د الله پاک حمد او ثنا ووېله او بيا يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر رسول مقبول (صلی الله علیه وسلم) باندي درود ووايه ، بيا يې و خلگو ته وفرمايل چي هر چا كه د محمد (صلی الله علیه وسلم) عبادت كاوه نو محمد خو وفات سو او هر چا څوک چي د الله (جل جلاله) عبادت كوي نو بېشكه الله پاک همیشه ژوندئ دئ او مرگ نلري ، بيا يې دغه مبارک آيت كريمه تلاوت كړ :

وما محـــــمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات او قتل انقلبتم على أعقابكم (الی اخير الآية ...).

او دارنگه يې ددغه مبارک آيت تلاوت هم وكړ چي : (و إنک ميت و إنهم ميتون) .

خلگو چي د حضرت أبوبكر له خولې څخه دغه دواړه مبارک اياتونه واوريدل ، نو داسي ورته ښكاره سول لكه چي نوي او تازه د خدائ له طرفه نازل سول او هر سړي د مدينې منوري په كوڅو كښي دغه دوه مبارک اياتونه ويل .

وروسته له هغه حضرت عمر نصيحت شروع كړ او و خلگو ته يې وويل چي اې خلگو ! ماچي تر دغه له مخه كوم څه درته ويل نو هغه ټول بې ځايه وو (يعني بې دليله مي يو سوچ وهلئ ؤ د هغه سوچ په مقتضی مي هغه خبري درته كولې) او نوري يې هم ډيري خبري و خلگوته وكړې او دا به هم ده مبارک ويل چي كوم دوه اياتونه چي له أبوبكر څخه ما واوريدل نو داسي راته معلوم سول لكه دا اوس اوس چي نازل سول .

خلاصه د خبري داده چي په دغو ټولو غمو او پريشانيو كښي تر ټولو أصحابو حضرت أبوبكرالصديق ډير ثابت قدمه او د عقل پر مقتضی باندي ټينگ او زيات شجاع او دلاوره ؤ .

هو ! ولي به نه ؤ ، أبوبكر هغه شخص دئ چي د اسلام پيغمبر دده په باره كښي فرمايلي دي :

ما طلعت الشمس بعد النبيين على أفضل من أبي بكر

محترمو ورونو د إسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني شرعي حكم به په بله برخه كښي درته راسي ، چي هغه به ددې لړۍ اخيري برخه وي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې په دې باب شرعي معلومات درکوم چې د إسلام د پیغمبر د میلاد د ورځې لمانځنه په دې ډول چې له منکراتو شرعیه ؤ څخه خالي وي او په دغه ورځ د میلاد کښې مسلمانان سره راجمع سي او علماء کرام د إسلام د پیغمبر د میلاد او دوفات او دده مبارک د سیرت په باب و خلگو ته بیانونه وکړي او د مسلمانانو په زړو او دماغو کښې د إسلام د پیغمبر یاد تازه کړي او د بخاري شریفي ددې روایت په مطابق چې :� اجلس بنا نؤمن ساعة � د خپل گران پیغمبر د میني او د محبت اظهار وکړي ، او یا په دغه ورځ کښې صدقې او خیراتونه وکړي ، او یا نور نفلي عبادات وکړي او یا درودونه ووایي او ثوابونه یې د إسلام و پیغمبر ته ورو‌بخښي .

محترمو ورونو ! په دې مسئله کښې خلگ درې فرقې دي :

یوې فرقې دتفریط لار غوره کړېده ، چې دغه ډول لمانځنه بدعت او ناروا کار بولي (العیاذ بالله ، العیاذ بالله) لکه وهابیان .

او یوې فرقې بیا د إفراط لار غوره کړېده چې په دې باب له شرعي حدودو څخه تیرئ کوي او د میلاد لمانځنه په دې ډول کوي چې متضمن ډیرو ناروا کارو لره وي ، لکه إختلاط او گډون د ښځو او نرانو او لکه ډولونه وغیره ، چې ځیني خالي په نامه پیران یا خلیفه گان یې کوي .

دغه دواړي فرقې چې دغه ډول کارونه کوي دا د دوی د جهل یا د ضلالت نښانه ده ، لکه چې مشهور قول دئ چې : � الجاهل إما مفرط او مفـَرّط � یعني جاهل به یا إفراط کوي یا به تفریط .

دریمه معتدله ډله ده ، د حق والا ډله ده ، چې د مبتدعینو او د وهابیانو په شان تفریط هم نکوي او دارنگه ددغو خالي په نامه پیرانو په شان إفراط هم نکوي ، په دې ډول چې د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د میلاد لمانځنه په مذکوره طریقه یو ډیر أفضل او أهم کار بولي او مرتب علیه د لوی أجر او ثواب یې بولي او په ذکر سوې طریقه نه لمانځنه د میلاد د ورځې له رحمة اللعامین پیغمبر سره یو قسم جفا او بې وفایي بولي او د أمتیت له شانه سره یې مخالف سلوک بولي او د خپل گران پیغمبر د میلاد لمانځل دده مبارک د سیرت ، ولادت او د رحلت په بیانولو سره او دارنگه په صدقو او خیراتو او په نورو عبادتو سره د مسلمانانو د ترقی او د کفارو د غم او د درد د زیاتولو سبب یې گڼي .

محترمو ورونو ! د أصلي او سوچه او حقو شرعي دلائلو له مخي د همدغې دریمي ډلي رویه اسلامي او شرعي رویه ده او مخکنۍ دواړي ډلي چې په دې باب څه وایي او یا یې کوي باطلي او ناروا دي او الله (جل جلاله) دې موږ او تاسي د لعنت په داسي طوق نه گرفتاره کوي لکه څرنگه چې یې دغه دواړي ډلي مبتلا کړېدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مطلب د ثابتولو دپاره په دې برخه کښې د عالم إسلام د منل سويو علماؤ او د عمده کتابو قولونه او عبارتونه وتاسي محترمو ته په دې برخه کښې نمبر واره ذکر کوم ، تر څو چې و تاسي محترمو ته حق پوره واضح سي .

در خانـــــه أگر کس است يک حرف بـــس است

د عوامو دپاره څما دغه يو څو د پښتو خبري کفايت کوي او بايد همدغه لار تعقيب کړي ، او د علماؤ دپاره دلائل ذکر کوم چي دوی له هغو څخه کار واخلي ، البته موږ به ډير تکليف کړئ وي چي له مختلفو منابعو څخه موږ دا دلائل راجمع کړيدي الله تعالی دي راڅخه قبول کړي ، خو د علماؤ په خدمت کښې موږ دغه دلائل له کتابو څخه راټول سوي تقديموو چي په دې سبب به دوی د تفتيش او پلټني له مشقت او تکليف څخه خلاص سي .

اوس په دې اړه ودلائلو ته متوجه سی!

)١ : (امام أبوشامه چي شيخ او استاذ دئ د امام نووي داسي فرمايلي دي:

و من أحسن ما ابتدع في زماننا مايفعل کل عام في اليوم الموافق ليوم مولده (صلی الله عليه وسلم) من الصدقات والمعروف واظهار الزينة والسرور . فإن ذالک مع ما فيه من الإحسان للفقرآء مشعر بمحبة النبي (صلی الله عليه وسلم) و تعظيمه في قلب فاعل ذلک و شکرالله تعالی علی ما مَن به مِنَّ به ايجاد رسوله (صلی الله عليه وسلم) الذي ارسله رحمة للعالمين .

يعني چي څمو په زمانه کښې له يرو أفضلو او بهترينو کارو څخه چي مسلمانانو په عمل کښې راوستلئ دئ يو کار دادئ چي د اسلام د پيغمبر د ميلاد په ورځ يې هر کال مسلمانان کوي ، چي هغه عبارت دئ له صدقو ، خيراتو او داسي نورو نيکو کارو څخه او دارنگه اظهار د زينت او د خوشحالۍ چي مسلمانان يې په دغه ورځ کښې کوي داهم له ډيرو نيکو کارو څخه دئ ؛ ځکه دا کارونه سره له دې چي په دغو کارو کښې له فقيرانو سره امداد او کومک او احسان موجود دئ دغه کارونه د مسلمانانو مينه او محبت له خپل پيغمبر سره او د ارنگه د دوی تعظيم خپل پيغمبر لره ښکاره کوي ، او دارنگه په دغو کارو کښې چي مسلمانان يې د ميلاد په ورځ يا په شپه کوي د الله (جل جلاله) ددغه عظيم نعمت چي پر جهانيانو باندي يې کړئ دئ چي ايجاد او پيدايښت د رحمة اللعالمين رسول دئ د شکر ادا ينه راځي .

)٢ : (امام سخاوي چي يو له هغو شخصيتو څخه دئ چي په عالم اسلام کښې ددوی پر قول او خبره باندي تمام أمت مسلمه اعتماد کوي د اسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني په ارتباط فرمايلي دي :

ان عمل المولد حدث بعدالقرون الثلاثة ثم لا زال أهل الإسلام في سآئرالأقطار والمدن الکبار يعملون المولد و يتصدقون في لياليه بأنواع الصدقات و يعتنون بقرائة مولده الکريم و يظهر عليهم من برکاته کل فضل عميم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني چي ښېشکه دغه عمل (يعني دغه د مسلمانانو راغونډېدل او بيا د علمآؤ له طرفه و مسلمانانو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د سيرت په باب بيانونه کيدل او دارنگه خيراتونه او نور عبادات ترسره کيدل چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد په مناسبت کيږي دا کارونه) د صحابه ؤ او د تابعينو او د تبع تابعينو له زماني څخه وروسته مسلمانانو عملي گرځولي دي او بيا په داسي ډول عملي گرځيدلي دي چي په دوامداره توگه يې ټول أهل إسلام په ټولو أقطارو او أطرافو د مځکي کښي او په ټولو غټو غټو ښارو کښي د مسلمانانو د اسلام د پيغمبر د تولد په مناسبت د ميلاد په شپو کښي تر سره کوي او له ورايه ددغو مبارکو أعمالو له برکاتو څخه قسم قسم عام فضل او کرم د الله تعالى پر مسلمانانو باندي ښکاره کيږي

)٣ : (او ابن جوزي چي د بې مذهبه مبتدعه ؤ او د أهل مذهب والاؤ د ټولو په نزد معتمد عليه علمي شخصيت دئ په سلسله کښي د بيانولو د گټو ، فايدو او د برکاتو د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات ويلي دي چي :

من خواصه إنه أمان في ذلک العام و بشرى عاجلة بنيل البغية والمرام .

يعني چي ځني له خاصو او برکتو څخه د لمانځني د ميلاد د سرور کآئنات (يعني په شرعي طريقه چي له شرعي منکراتو څخه خالي وي) يو برکت او خصوصيت دادئ چي هر څوک چي د ميلاد ورځ ولمانځي (يعني يا په صدقه ، يا په عبادت ، يا په درود ويلو سره او يا په بيانولو سره د سيرت د نبي [عليه الصلاة والسلام] او په غوږ نيولو سره و بيان د سيرت دده مبارک ته) نو په دغه کال کښي به دغه سړئ له هره آفته په أمن وي او دارنگه به و دغه سړي ته اول دده د حاجاتو د پوره کيدو زيرئ له الهي لوري کيږي (يعني په خوب کښي يا له يوې بلي لاري) او وروسته بې (يعني په همدغه کال کښي) الله پاک حاجتونه ورپوره کوي .

و اول من أحدثه من الملوک ، الملک المظفر أبو سعيد صاحب إربل و ألف له الحافظ بن دحية تاليفًا أسماه � التنوير في مولد بشير النذير � فأجازه الملک المظفر بألف دينار . و صنع الملک المظفر المولد و کان يعمله في ربيع الأول و يحتفل به إحتفالا هائلا و کان شهما شجاعا بطلا عاقلا عادلا و قيل انه کان يصرف على المولد ثلاثمائة الف دينار.

يعني د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد د لمانځني د مبارک رسم اول إحداث او پيل په إسلامي بادشاهانو کښي � ملک مظفر أبو سعيد � صاحب اربل وکړ ، بيا ددغه مبارک بادشاه ددغي مبارکي او مقدسي اختراع په تايد او خوشحالي کښي د إسلامي أمت يو ستر عالم حافظ بن دحية يو کتاب په شان کښي د عظمت او د شرافت د لمانځني د ميلاد د نبي جوړ کړ چي په � التنوير في مولد بشير النذير � سره يې مسمى کړ ، بيا دده د دغه کتاب په جائزه او انعام کښي ذکر سوي محترم بادشاه زر ديناره ودغه عالم ته ورکړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندي عربي عبارت ترجمه او بیان موږ ځکه ونه لیکئ چي دا عبارات په أصل کي موږ د علماؤ دپاره رانقل کوو او وعلماؤ ته يې د ترجمې کولو ضرورت نسته ، البته کوم ځايونه چي ترجمه کوو نو هغه د عامو مسلمانانو دپاره .

و كان سلطان أبو حمو موسى صاحب تلمسان يحتفل لیلة المولد غاية الإحتفال كما كان ملوك المغرب و الأندلس في ذلک العصر و ما قبله و من احتفاله له ما حكاه الحافظ سيدي أبوعبدالله التنسي ثم التلمساني في كتابه � راح الأرواح � فيما قاله المولى أبو حمو من الشعر و قيل فيه من الإمداح و ما يوافق ذلک على حسب الإقتراح و نصه أنه كان يقيم ليلة الميلاد النبوي على صاحبه أفضل الصلاة والسلام بمشورة من تلمسان المحروسة مدعاة حفيلة يحشر فيها الناس خاصة و عامة فما شئت من نمارق مصفوفة و زرابي مبثوثة و بسط موشاة و وسائد بالذهب مغشاة و شمع كالإسطوانات و موائد كالهالات و مباخر منصوبة كالقباب يخالها المبصر تبرًا مذابًا و يفاض على الجميع أنواع الأطعمة كأنها أزهار الربيع المنمنمة فتشتهيها الأنفس و تستلذ بها النواظر و يخالط حسن رياهاالأرواح و يخامر رتب الناس فيها على مراتبهم ترتيب احتفال و قد علت الجميع أبهة الوقار و الاجلال و بعقب ذلک يحتفل المستمعون بإمداح المصطفى (صلی الله علیه وسلم) و مكفرات ترغب في الأقلاع عن الآثام يخرجون فيها من فن الى فن و من أسلوب الى أسلوب و يأتون من ذلک بما تطرب له النفوس و ترتاح الى سماعه القلوب و بالقرب من السلطان رضوان الله تعالى عليه خزانة المنجانة قد زخرفت كأنها حلة يمانيه لها أبواب موجفة على عدد ساعات الليل الزمانية فمهما مضت ساعة وقع النقر بقدر حسابها و فتح عند ذلک باب من أبوابها و برزت منه جارية صورت في أحسن صورة ، في يدها اليمنى رقعة مشتملة على نظم فيه تلک الساعة باسمها مسطورة فتصفها بين يدي السلطان بلطافة ويسراها على فمها كالمؤدية بالمبايعة حق الخلافة . هكذا حالهم الى انبلاج عمود الصباح و نداء المنادى حي على الفلاح . انتهى .

و في زماننا هذا يحتفل المسلمون بيوم مولده (صلی الله علیه وسلم) في جميع الأمم الاسلامية.وفى القطرالمصرى تتلى الاذكاروتوزع الصدقات على الفقراء والمحتاجين. وفى القهرة يتحرک موكب أرباب الطرق بعد الظهرمن ميدان باب الخلق أمام المحافظة ويسيرقاصدا ميدان الاحتفال بالعباسية مجتازا شوارع تحت البع فالسكرية فالغورية فميدان الاشراقية فالفحامين فالحسينية فالعباسية ويشتدالزحام فى هذه الشوارع وتتقدم الموكب كوكبة من فرسان رجال الشرطة وتحف به من الجانبين قوة من رجال الجيش وقدجرت عادة الحكومة أن تحتفل بهذا اليوم المبارک احتفالا رسميا فى العباسية حيث تقام سرادقات للوزارات ويتوجه جلالة الملک أونائبه الى مكان الاحتفال و هناک يعرض الحامية المصرية على أثروصوله ثم ينقتل الى السرادق الملكى ويستقبل الطرق الصوفية بأعلامهم وبعدئذ يقصد سرادق شيخ مشايخ الطرق الصوفية فيستمع تلاوة القصة النبوية وبعد سماعها يخلع على تاليها الخلعة الملكية وتدار المرطبات والحلوى على الحاضرين ثم ينصرف بعد ذلک بموكبه الحافل أثناء قصف المدافع وفى المساء تنارالزينات المقامة على السرادقات وتطلق الألعاب النارية البديعة وفى الصباح تعطل الحكومة وزارتهاومصالحها وتتلى القصة النبوية الشريفة فى المشهد الحسينى بحضور محافظ مصر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنظر � محمد رسول الله � ص ۱۴ـ۱۵ـ۱٦ تاليف : علامه محمد رضا.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

محترموورونو!په دي برخه کښي یوه بله برخه د لمانځني دمیلادالنبي دمشروعیت اوافضلیت په باره کښي ځیني نور شرعي دلیلونه درته ذکرکوم.

)۱(علامه کاشفي صاحب د تفسیر حسیني د � روضة الشهدآء � په ص ۱۰۴ کښي ذکر کړیدي چي په أکابرو د صحابه کرامو کښي له یوه صحابي څخه روایت دئ چي هغه سترګي چي پر جناب رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) باندي وژاړي (یعني دده مبارک د وفات او رحلت په وجه) نو هغه سترګي به د دوږخ اور نه ووینې (یعني د دوږخ اوربه پر حرام سي) .

علامه کاشفي (رحمه الله) ذکر کړیدي چي دغه حکم تر أهل د زماني د رسول علیه الصلاة والسلام پوري اختصاص نه درلودئ بلکي د قیامت تر ورځي پوري وټول أمت د إجابت ته دغه حکم ورشامل دئ ، هر څوک چي په هر وخت کښي د إسلام د پیغمبر له وفات څخه متاثر او متحیر سي او له درد څخه د فراق دده وژاړي په دغه حکم کښي داخل دئ ؛ ځکه فوت د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) د ټول أمت دپاره مصیبت ؤ او ټولو لره په همدغه مصیبت کي ژړا کول لازم دئ او غم او پریشاني کول و ټول أمت ته یو متحتم حکم دئ ، بلکي پیرانان او ملائکه ، مځکه او اسمان ، ثوابت او سیاره ستوري ، غرونه او دېبري ، واښه او درختي ، وحشي حیوانان او خزندې ، درنګان او د هوا مرغان او د دریاب ماهیان په تعزیت او غم کښي دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم مشارک او مساهم دي او ژړیدونکي ، محزون او متالم دي .

غزل:

اې زهجرانت زمین و آسمان بګریسته

سینه و دل خون شده روح وروان بګریسته

کن فکان چون قا لب اندتو چو جاني لاجرم

در عزائ تو تمام کن فکان بګریسته

ني همي ما خاکیان بهري تو ماتم داشتیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي رضوان نيز در باغ جنان بگريسته

خون گري ايديده بهر سيد کز ماتمش

جبرئيل اندر فلک با قدسيان بگريسته

آدم و نوح و خليل و موسى و عيسى بهم

در عزائ سيد آخر زمان بگريسته

أهل بيت آن دم که گريان گشته از بهر رسول

سنگ خارا بردل پر درد شان بگريسته

)٢ : (امام سيوطي (رحمه الله) د خپل کتاب � الحاوي للفتاوى � په ج١ ص ١٨١ کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په باب داسي فرمايلي دي:

إن أصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس وقرآءة من القرآن ورواية الأخبار الواردة في مبدأ أمرالنبي (صلى الله عليه وسلم) و ما وقع في مولده من الآيات ثم يمدلهم سماط يأكلونه و ينصرفون من غير زيادة على ذلک هو من البدع الحسنة التي يثاب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي (صلى الله عليه وسلم) و إظهار الفرح و الإستبشار بمولده الشريف .

يعني چي ځما په نزد أهل د عمل د مولد چي راټوليدل د خلګو دي او قرآئت د قرآنکريم دئ او بيانول د هغو روايتو دي چي په ابتدا کښي د شان د نبي (صلى الله عليه وسلم) راغلي دي او بيانول د هغه څه دي چي هغه پيښ سويدي (يعني د تولد په وجه له خارق العادته شيانو څخه) بيا و خلګو ته د تصدق او د خيرات سترخوان غوړولي دي چي خلګ خورک ورڅخه وکړي او وروسته بيا و خپلو ځايو ته ولاړ سي ، بېله دې چي يو نامشروع کار په دغه مجمع کي وکړ سي ، نو دا ډول عمل او لمانځنه د مولد له جملې څخه د هغو حسنه بدعتو دئ چي و عمل کونکي ته يې ثواب ورکړکيږي ؛ ځکه په دغه کار کښي اظهار د عظمت د قدر نبي (صلى الله عليه وسلم) را ځي او اظهار د خوشحالۍ او د استبشار په مولد شريف دده مبارک سره راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاکهاني کوم چي له مالکي علماؤ څخه دئ او د إسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني پر خلاف يې يوه ليکنه کړېده علامه سيوطي وروسته له ذکر سوي بيان څخه په خپل کتاب کښي د فاکهاني ليکنه رانقل کړېده او جمله پر جمله يې رد کړېده او جواب يې ورکړئ دئ ، که څوک ددغه ايراد او رد خواهش لري نو و حاوي ته دي مراجعه وکړي .

)٣هممدارنگه امام أبو عبدالله إبن الحاج په � مدخل � کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په هغه ډول چي موږ يې ذکر وکړمدحه کړېده ، البته که د لمانځني په اجتماع کښي کوم منکر کارونه وي نو هغه يې رد کړيدي .

)۴(د إسلام پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) په خپله د خپل ولادت لمانځنه کړېده ؛ څکه يو وخت يوه سآئل له ده مبارک څخه پوښتنه وکړه چي د دوشنبې په ورځ روژه نيول څنگه دي ؟ يا دا مطلب چي يا رسول الله د دوشنبي په ورځ ته روژه ولي نيسي ؟

نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمايل : � ذاک يوم ولدت فيه � يعني د دوشنبې ورځ داسي ورځ ده چي په دغه ورځ کښي زه زيږيدلئ يم (رواه مسلم رقم الحديث ٢٧۴٧).

نو تشريف ددغي ورځي کوم چي له ذکر سوي حديث څخه فهميږي متضمن دئ تشريف د هغي مياشتي لره چي دَی مبارک په کښي زيږيدلئ دئ چي د ربيع الأول مياشت ده.

)۵(همدارنگه که د صحيحينو و يوه مبارک حديث ته په غور وکتل سي او له تعصب او إنحراف څخه إعراض وکړ سي نو دا خبره په ډاگه ورڅخه معلوميږي چي په عبادتي أمورو سره د ميلاد لمانځنه په حديث سره ثابت عمل دئ او ودې ته ضرورت نسته چي بدعت حسنه ورته وويل سي ، د هغه مبارک حديث مضمون دادئ چي کله چي نبي (صلی الله عليه وسلم) و مدينې منورې ته راغلئ نو يهود يې وليدل چي د عاشوراَء په ورځ بې روژې نيولې ، نو د إسلام پيغمبر له دوی څخه پوښتنه وکړه چي تاسي په څه سبب په دغه ورځ روژه نيسی ؟ دوی ورته وويل چي په دغه ورځ کښي الله پاک فرعون غرق کړئ دئ او موسی ته يې نجات وربخښلئ دئ نو موږ د الله تعالی ددغه نعمت د شکر ادا کولو په خاطر روژه نيسو !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څنو روايتو کښې داسي راځي چي � و نحن أولى بموسى منكم � يعني د إسلام پيغمبر و يهودو ته وفرمايل چي په موسى خو موږ تر تاسي ډير حقدار يو (يعني موږ خو بايد بيخي په دغه ورځي کښې روژه ونيسو) .

)٦(و في الكاملية في ص٢٦٣ :

سئلت عن قرآئة مو لده الشريف (صلى الله عليه وسلم) و إجتماع الناس لذلک فرحًا بقدومه و استبشارا بمجيئه ما حكمها ؟

فالجواب أن قرآئة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعًا لاشتمالها على تعظيمه و إظهار علامات نبوته .

)٧(و في المهند على المفند المشهور بعقائد ديوبند ص ٦۴:

السؤال الواحد والعشرون ما تقولون أن ذكر ولادته (صلى الله عليه وسلم) مستقبح شرعًا من البدعات السيئة أم غير ذلک ؟

الجواب ؟ حاشا أن يقول أحد المسلمين فضلا أن نقول نحن أن ذكر ولادته الشريفة (صلى الله عليه وسلم) بل ذكر غبار نعاله وبول حماره (صلى الله عليه وسلم) مستقبح من البدعات السيئة المحرمة فالأحوال التي لها أدنى تعلق برسول الله (صلى الله عليه وسلم) ذكرها من أحب المندوبات و أعلى المستحبات عندنا سوآء كان ذكر ولادته الشريفة او ذكر بوله و برازه و قيامه و قعوده و نومه و نبهته كما هو مصرح في رسالتنا المسماة بالبراهين القاطعة في مواضع شتى .

)٨(سئل مولانا أحمد علي المحدث السهارنپوري تلميذ الشاه محمد إسحق الدهلوي ثم المهاجر المكي عن مجلس ميلاد بأي طريق يجوز و بأي طريق لايجوز ؟

فأجاب بأن ذكر الولادة الشريفة لسيدنا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بروايات صحيحة في أوقات خالية عن وظآئف العبادات الواجبات و بكيفيات لم تكن مخالفة عن طريقة الصحابة و أهل القرون الثلاثة المشهود لها بالخير و بالإعتقادات التي لم تكن موهمة بالشرک والبدعة و بالآداب التي لم تكن مخالفة عن سيرة الصحابة التي هي مصداق قوله عليه الصلوة و السلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفي مجموعة فتاوى ج ٣ ص ١٢٨.

السوال : هل يجوز تخصيص ذكرى المولد الشريف بشهرربيع الاول اوغيره ام لا ؟

الجواب : ان ولادة خيرالبشر عليه صلواة الله الاكبر موجب لألاف سرور وفرحة وهذه السرور والفرحة ليس له اختصاص بزمان ومكان بل استقر في عرق كل مؤمن وعصبه(وشحمه ولحمه) وان ثويبة جارية ابي لهب لما بشُّرته با لولادة السعيدة للنبي صلى الله عليه وسلم فرح واعتقها.

ثم روي في المنام بعد موته (صاحب هذه الرويا ء هوالعباس بن عبد المطلب رضي الله عنه) فقيل له كيف حالك ؟ فقال: من يوم الموت اعذب بالنار. الاانه يخفف عني كل ليلة الاثنين.وذالک ببرکة السرور بولادة محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم فاذاكان ابولهب الشقي يخفف عنه العذاب لفرحه بالميلاد. فالمسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم الذي يسربمولده صلى الله عليه وسلم . ويبذل ماله في محبته

\صلى الله عليه وسلم حسب استطاعته كيف لايبلغ الى الدرجة العليا. كذاقال المحدث ابوالفرج ابن الجوزي والشيخ عبدالحق الدهلوي وغيرهما فالولادة السعيدة والمعجزات والغزوات والاحوال الاخرى المتبركة لسيد العالمين صلى الله عليه وسلم لوبينت في مجلس الوعظ اوالتعليم وشرحت مفصلاً بدون دعوة الناس . وبغيرصورة الاحتفال تكون موجبة للالوف من البركات. وقد كانت ا لصحابة رضي الله عنهم اجمعين يجعلون محافلهم متبركة ومهابط الانوار الالهية القدسية بذكر هذه الامور وبيانها وروي (اصحابي كالنجوم فبايهم اقتديتم اهتديتم.

مشكوة المصابيح .واما اجتماع الناس وانعقاد المحفل بشرط ان يكون خالياً عن المنكرات وكذا دعوة الناس الى محفل ذكر المولد ومجلس ا لسيرة النبوية. واعلان انه ينعقد في يوم كذا وموضع كذا وكذاليشتركوا في الحسنات. فالحقيقة ان ذكري المولد بهذه الصورة لم يكن في عهد صاحب الرسالة صلى الله عيه وسلم . ولافي عهد الصحابة والتابعين ومن تبعهم رضي الله عنهم . وباقي عصر المجتهدين رحمة الله تعالى عليهم . ومابلغتنا فيه رواية منهم ولعدم ثبوته بهذه الصورة في عهد النبوي المبارک يمكن ان يقال له(بدعة) وقال الامام النووي رحمه الله تعالى عليه ان البدعة في الشرع احداث مالم يكن في عهد رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم. كذاقال الملا علي القاري رحمه الله تعالى عليه في شرح المشكوة لكنه لما كان هذا امراً حسناً ولم يكن موجباً للمعصية والاثم . وقدثبت في الشرع اجتماع الناس للفرحة والسرور ، وكذا ثبت ان سيدنا بلال رضي الله تعالى عنه احياناً كان يطلع الناس بامر المصطفى صلى الله عليه وسلم في الطريق والسوق على موعظة الرسول الله صلى الله عليه وسلم اجازه علماء الشريعة وسموه بدعة مندوبة فيثاب فاعله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوسه چي ددغه عبارت دترجمي له مخه د مولددلفظ وضاحت ضروردئ په دي ډول چي دمولد لفظ په اصل کښي ياصيغه دظرف زمان ده ياصيغه دظرف مکان ده معنى يې ځاى دزيږيدلو ياوخت دزيږيدلو دئ اوپه اصطلاح کښي دامت مولِد واجتماع ته دخلګواووقرائت ته دقران کريم اووبيانولوته دهغو روايتوچي واردوي په ولادت کښي ديوه نبي له انبياوو اوياديوه ولي له اولياوو اوومدح اووصفت کولو ته ددوی په نيکواقوالواوافعالوسره ددوی ويل کيږي (اعانة الطالبين جـ٣ـد ص ٣٦١)

اوس نو دمذکوره عبارت وترجمي ته ځيرسئ.

دسوال پخوږ اوخلاصه داده چي داسلام دپيغمبردسيرة بيانولو اودده مبارک دمدح اوصفت په خاطر راغونډيدل خاص په هغه مياشت کښي چي دده مبارک زوکړه په کښي سويده چي هغه دربيع الاول ياغيره مياشت ده جائزده اوکه نه ده يعني سره له دي چي نفس داسلام دپيغمبر دسيرت بيانول اودده مبارک مدحه اوثناکول خوپه شريعت کښي ډيرمهم کار دئ خوپه دغه خاص شکل کښي دغه کارکول چي مثلاً ودغه کارته دربيع الاول تر مياشتي تخصيص ورکړل سي اوپه قاعده سره خلګ ومحفل دمولِد شريف ته رادعوت کړل سي اوپه دي معتاد ډول وخلګوته اعلانونه وکړل سي دشريعت له نظره څنګه کاردئ؟ دجواب خلاصه داده چي که چيري په دغه اجتماع کښي غيرشرعي کارونه وجود ونلري نوعلماوودشريعت دغه کار جائزګڼلئ اوبدعت مندوبة يې بللئ دئ اوددغه کارکونکي يې مستحقين دثواب بللي دي، همدارنګه په ذکرسوئ فتاوى کښي راغلي دي چي ډيروله غټانودرجالودطريقت کوم چي عمل دمولد يې ترسره کړيدئ په خوب کښي په داسي حال کښي داسلام پيغمبرليدلئ دئ چي په عمل دمولدخپل به راضي اوخوشحاله وو اوشيخ عبدالحق محدث دهلوي فرمايي چي څني له هغوخواصودعمل اودلمانځني دمولد داسلام دپيغمبر کوم چي په وارو وارو په تجربه رسيدلئ دئ دادئ چي په دغه ټول کال کښي دغه څوک چي لمانځنه دميلادېي کړي وي له امن اوامان سره مخامخ سويدئ اوپه يوه طريقه له طريقوسره دکاميابئ زيري ورکړسويدئ

وايضاً في مجموعة الفتاوى ج ١ ص ٣٩للعلامة الکنوي بعد تمهيد عدة مقدمات اقول بعدتمهيد هذه المقدمات ان ذکري المولدنفسه ليس بدعة ضلالة لوجهين:

الوجه الاول : ان المولد عبارة عن ان يقراء آية من الآيات القرانية . اويروي حديث من احاديث النبوية . ويذکرشئ من الفضائل والمعجزات النبوية . ويضاف في الشرح بعض حالات ولادته صلى الله عليه وسلم .ونسبه الشريف والخوارق التي ظهرت في حين ولادته وقبلها .ونحوها. کذاحققه ابن حجرالمکي في (نعمة الکبرى على العالم بمولد سيد ولدادم وغيره من العلماء الحذاق المهرة وهذه الحقيقة کانت موجودة في العهد النبوي وعصرالصحابه وان لم تسم بهذه التسمية ولا يخفى على المحدثين الماهرين ان الصحابة رضي الله عنهم کانوا يذکرون الفضائل والشمائل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

النبوية . والحالات الراهنة عند ولادة ا لرسول المعظم صلى الله عليه وسلم وقد روي في الصحاح ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يضع لحسان منبراً في المسجد يقول عليه قائماً يفاخرعن رسول الله صلى الله عليه وسلم وينشد اشعاره في مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعوله ويقول ::اللهم ايده بروح القدوس . ولا يخفى على من طالع ديوان حِسان رضي الله عنه ان في قصائده ذكرت المعجزات النبوية واحوال الولادة السعيدة . والنسب الشريف وغيرها . وانشاد الاشعار بهذه الصفة في المجالس هو عين المولد . وقصة انشاده الاشعار في المسجد النبوي رويت في صحيح الامام البخاري رحمة الله عليه ومن شاء الاطلاع فليرجع اليه اوالى غيره فتح الباري ج١ص٥٤٨.رقم الحديث ٤٥٣.

فلا يظهر بين الذكرالمولد الذي مربيانه وبين هذه القصة فرق معتد به . الاان هذه القصة لم تسم بمحفل المولد . وهذاامراخر. ان اعترض ان نفس ذكر المولد وبيان الفضائل وغيره ثابت لكن ذكر المولد بهذه الصورة بآن يجمع له الرجال ويدعى الاحباب من البيوت لم يثبت،يجاب بان جمع الرجال وطلبهم لتبليغ العلم ونشره ثابت في الحديث كما ذكر فقيه ابوالليث السمرقندي رحمه الله تعالى عليه في كتابه تنبيه الغافلين: عن على بن ابي طالب قال:نزلت(اذاجاء نصرالله) في مرض رسول الله صلى الله عليه وسلم فما لبث ان خرج اليوم الخميس فرقي المنبر وجلس عليه ثم دعابلالاوقال:نادفي المدينة ان اجتمعوا لوصية رسول الله عليه وسلم فنادى بلال فاجتمع صغيرهم وكبيرهم وتركواابواب بيوتهم مفتحة حتى خرجت العذاري من خدورهن حتى خض(قوله خض يقال غض مكان باهله امتلأبهم وضاق)المسجد باهله والنبي صلى الله عليه وسلم يقول ،وسعوا لمن وراء كم ثم قام فحمدالله واثنى عليه وصلى على الانبياء . ثم قال انا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم العربي الحرمي المكي الحديث انتهى ملخصاً . وذكره في باب رفق٢٩٩. وفوق ذالک بان الكلام في المولدنفسه . واماالتخصيصات العرفية والامورالمحيطة به فان لم تثبت من هذاالاجتماع الذي ذكره في الحديث لايلزم منه عدم جوازذكرى المولد ولايستلزم منع الاحتفال به.

دوجه ثاني خلاصه داده چي داخبره په احاديثو اوپه شرعي دلائلوثابته ده چي دهرفردله افردوڅخه دعلم شرعي په هروخت كښي چي وي تعليم اوتعلم شرعي كار دئ،نو داسلام دبيغمبردميلادپه مناسبت داسلام دپيغمبر سيرت اوحالات بيانول يااوريدل هم يوفرددئ له افرادو څخه دتعليم اودتعلم دعلم شرعي نوپه دي وجه داهم شرعي كاردئ اوودي خبري ته متبحرفقهاء اومستنبطين علماء كوم چي له اهله څخه دفتوى دي لكه ابوشامه حافظ ابن حجر اوامام سيوطي اوشامي اوامثال ددوئ تللي دي اوحكم يې كړيدئ په استحباب دذكردمولِد ،اود (الانوارالمحمدية من المواهب اللدنية)په ١٢٨او٢٩ صفحه كښي په دي اړه داسي راغلي دي . وارضعته صلى الله عليه وسلم ثويبة عتيقة ابي لهب اعتقها حين بشَّرَتْه بولادته عليه السلام وقدروءي ابولهب بعدموته فى النوم فقيل له ماحالک فقال في النار الاانه خُفِّف عنى في كل ليلة اثنين وامص من بين اصبعين هاتين ماءً واشاربرأس اِصبعيه وانّ ذالک باعتاقي لثويبة عندما بشرتنى بولادة النبي صلى الله عليه وسلم وبأرضاعهاله صلى الله عليه وسلم.قال ابن الجزري فأذاكان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هذا أبولهب الكافر الذي نزل القران بذمه جوزي بفرحه ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم يُسر بمولده ويبذل ماتصل اليه قدرته في محبته صلى الله عليه وسلم لعمري انما يكون جزاءه من الله الكريم ان يدخله بفضله العميم جنات النعيم ولازال اهل الاسلام يحتلفون بشهرمولده عليه الصلاة والسلام ويعملون الولائم ويتصدقون في لياليه بانواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقرائة مولده الكريم ويظهرعليهم من بركاته كل فضل عميم ومما جُرِّب من خواصه انه امان في ذالک العام وبشرى عاجلة بنيل البغية فرحم الله امرء اتخذ ليالي شهر مولده المبارکة اعياداً .

قدرمنوورونو داسلام دپيغمبر دميلاددلمانځني دشرعي حکم په ارتباط مي دمعتمدوکتابو په حواله داسلام اوداهل السنت والجماعت دنامتوعلماؤ قولونه درته ذکرکړل چې له ټولو څخه مثبته نتيجه ترلاسه کيږي اووهغه چاته چي دحق تلاش کوي اودحق منونکي وي اودسليم عقل خاوند وي په ډير کافي ډو ل ذکرسوي تفصيل قناعت ورکونکۍ دئ ددي سلسلي په اخرکښي زه عاجزهم غواړم چي خپل نظرومسلمانانوته ديوڅوجملوپه ضمن کښي تقديم کړم.

اوله جمله داده چي داسلام دپيغمبر دميلادلمانځنه چي په دغه مروج ډول داسلام په ابتدائې درو قرنو کښي نه کيدله اوبيا دعالم اسلام په ټولو اطرافواواکنافوکښي پيل سوه نود پوښتني ځائ بايد داخبره وي چي داسلام په اولو دروقرنوکښي ولي دغه عظيم الشانه عمل نه ترسره کيدي ددي دپاره بايديو عذر اوعلت پيداسي اوله کومه وخته چي دغه عمل مسلمانانورواج کړيدئ ځماپه فکر دادسوال اودپوښتني ځائ نه دئ ځکه داسلام دپيغمبر دميلا ددلمانځني په عظمت کښي که صحيح فکروکړل سي اوسياسي اواجتماعي داخلي اوخارجي ديني اواخروي ګټي يې وڅيړلي سي نوبي اختياره دهرمسلمان وجدان اوعقل اوعلم پردي باندي حکم کوي چي مسلمانان ضروربايد دغه عمل هرکال درببع الاول په مياشت کښي په ډيرجوش اوخروش سره ترسره کوي خو البته په دي شرط چي شرعي مقررات به په نظر کئ نيسي.

دوهمه جمله داده چي دري پيړي مخکي انګريزانو ځني جاسوسان واسلامي هيوادوته دپاره دفتني اوفساداچولوپه منځ کښي دمسلمانانو وليږل چي دهغو جاسوسانو څخه يو جاسوس همفرياهمفري نوميده دغه جاسوس چي کله دجاسوسي دوري پوره کړي بيايې يوکتاب جوړکړ چي هغه کتا ب يې هم دهمفرپه نامه يادېږي اواوس هم دغه کتاب په مختلفوهيوادوکښي په مختلفوژبوکښي وجود لري په دغه کتاب کښي ده هغه ټولي وظيفي ذکرکړيدي کومي چي دانګريزانو دحکمرانانو لخواودته سپارلي سوي وي اودارنګه يې هغه ټول اجراات په دغه کتاب کښي ذکرکړيدي کوم چي په اسلامي ملکوکښي ده د انګريزحکمرانانوددستورمطابق ترسره کړي وو ده په دي کتاب کښي ذکرکړيدي چي يوه وظيفه ماته داراکړه سويوه چي ته به په اسلامي هيوادوکښي کوښښ کوي چي دمسلمانانوتعلق داسلام د پيغمبرله اولادي څخه پري کړي ځکه چي دپيغمبرپه اولاد کښي هرڅوک چي مسلمانان يې ويني نوومسلمانانوته داسلام پيغمبر اودهغه حالات ورپيادوي. ددغه جاسوس په دغه خبره کښي که فکروکړ سی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوداخبره به وهرمسلمان ته په ډاګه سي چي داسلام دپيغمبر دميلاد لمانځنه به پرکافرانوباندي په څونه لوړه کچه دغم اوددرد اثراچوي اونه لمانځل بي دکفارو څونه غټ اومهم مطلوب وي.

دريمه جمله داده چي داحاديثو په ټولومعتبرکتابوکښي دغه روايت مذکوردئ چي يوه يهودي وحضرت عمر رضی الله عنه ته وويل چي که دغه ايت چي (اليوم اکملت...الی اخرها)پرموږ يهودونازل سوئ وائ نو موږ به هغه ورځ داختر ورځ ګرځولي وائ حضرت عمرورته وفرمايل چي ددغه ايت دنزول ورځ زموږ ددوواخترورځ ده ځکه چي دغه ايت دجمعي په ورځ نازل سويدئ چي په اسلام کښي يوه ستره مقدسه ورځ ده اوبل دعرفي په ورځ نازل سويدئ چي په سلام کښي له ډيرومقدسوورځوڅخه يوه بله ورځ ده ،که دحضرت عمرپه دغه کلام کښي غوروکړل سي نووهرسړي ته داخبره څرګنديږي چي په مسلمانانوباندي چي په کومه ورځ کښي يوستر الهي انعام سويوي نوهغه ورځ داختردورځي په شان بايدوګڼي، نوچي ددغه مبارک ايت دنزول ورځ ددي مستحقه سوه چي داختر دورځي په شان وبلله سی نوداسلام دپيغمبر صلی الله عليه وسلم دولادت ورځ به چي مبدأاوپيل پرعالم بشريت باندي دټولودنيوی اوديني اواخروي ستروسترو نعمتوده څنګه په دي سره حقداره نه وي چي ولمانځله سي اوديوستراختر په شان وګڼله سي.

څلورمه جمله داده چي که څوک په دي قول دخدای پاک کښي چي (ويتبع غيرسبيل المؤمنين) چي دسورة النساء ۱۱۵ايت دئ صحيح فکروکړي اودارنګه داسلام دپيغمبر صلی الله عليه وسلم په دغومبارکوحديثوکښي په شرط دلياقت اوپه شرط دعدم دتعصب تأمل اوتدبروکړي نوداسلام دپيغمبر دميلاد دلمانځني دمشروعيت په باب به هيڅ شک اوشبهه ورته پاته نشي ، اوداخبره به هم ورته ثابته شي چي دميلادالنبي عليه الصلاة واسلام لمانځنه په اسلام کښی په هيڅ معنی دبدعت کارنه دئ، بلکي داسلامی اصولوله مخی په شرعي دلائلوسره ثابت سوي عمل دئ حديثونه دادي ،

۱)(قال النبي صلی الله عليه وسلم (ان الله لايجمع امتي علي ضلالة) رواه الترمذی . کتاب الفتن باب لزوم الجماعة.

۲) (مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن ...) رواه الحاکم في المستدرک ج۳ص۸۷.

۳) (من سن في الاسلام سنة حسنةً فله اجرها واجرمن عمل بها ...) رواه مسلم في کتاب الزکاة باب الحث علی الصدقة.

محترمومسلمانانو!دا اخيردهغه څه دئ چي داسلام دپيغمبر دميلادپه مناسبت می وتاسي محترموته تقديم کړل له الله جل جلا له څخه يې دکامل ا جر اميدواريم.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library